

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Nemški imperializem

Nemški osvajačni imperializem je oživel. Ne najdemo ga samo na evropskem področju, kjer se na raznih točkah skuša uveljaviti. Svoje delovanje je raztegnil daleč čez meje našega kontinenta in pretekli dnevi smo imeli priložnost naleteti nanj na dveh področjih, kjer ga gotovo nikdo ni pričakoval. Da želi Nemčija pohoditi Avstrijo, to vemo že 20 let. Da želi streti tudi Češkoslovaško, smo pogostokrat slišali v zadnjih 4 letih. Da namerava poplaviti Rusijo, so nemški državniki sami več ali manj prikrito priznali. Da si želi nazaj svoje nekdanje kolonialne posesti v Afriki in da se na vse načine trudi, da bi po krivuljah prišla do cilja, če po ravni poti ne more, tudi to je javna tajnost, s katero zunanja politika veseli že zdavnaj resno računa. Za to sta pa tem bolj značilna dva najnovejša dogodka, ki nam odkrivata obstoječe nemški mreže na takšnih krajih sveta, o katerih smo mislili, da so pred osvajačnimi načrti nove Nemčije varni, vsaj za enkrat varni, dokler drugod ni dosegla svojih namenov. Ta dva dogodka sta: umor diktatorja Iraka generala Bedkir Sidkija ter prošnja Brazilije, naj ji Zedinjene države severne Amerike posodijo nekaj vojnih ladij, dokler njeno oboroževanje na morju ne bo zadostno. Na obeh krajih, v Iraku, ki je v Prednji Aziji, ter v Braziliji, ki je v južni Ameriki, se nahaja nekje v ozadju nemška roka, ki je bila predčasno odkrita, tako da ni mogla doseči stavljenih nalog.

O Iraku, ki je samostojna država pod vrhovnim nadzorstvom Zveze narodov, odnosno Anglije, vemo, da leži na gospodarsko neprecenljivo važnem ozemlju bogatih mezopotamskih petrolejskih vrelcev, od koder črpa Anglija velik del svojih potreb, in da leži sredi velike zračne ceste iz Evrope v Azijo in dalje v Avstralijo ter je nekako ogromno letališče na tej gospodarsko in vojaško vedno bolj važni zračni prometni poti. Lani je v Iraku zavlada general Bedkir Sidki. Na oblast je prišel z ubojem ministrskega predsednika in z revolucijo. V teku enega leta je z diktatorski poblastitvi uvedel režim, ki je nadzorna oblast, to je Anglijo, nemalo vznemirjal. Posebno iraska vojska je navezala tako tesne stike z nemškim generalnim štabom, da je v oči padlo, da gre za mnogo več kot pa za običajne strokovne zveze med vojskami držav, ki druga drugo počejo biti nasprotni. Zadnje dni je bil diktator Bedkir Sidki od skupine častnikov umorjen in preiskava, ki jo je nova vlada, sestavljena po večini iz izgnanih ministrov lanske vlade, izvedla, je v kratkem času dognala, da so imeli Nemci pri umorjenem generalu Bedkir Sidkiju pravo vohunsko središče in da je bila iraska diktatorska vlada narodnosocialistični Nemčiji popolnoma na uslugo in da je po navdilih iz Berlina pripravljala tla za neposredno vmešavanje Nemčije, ki bi rada prišla zopet do izgubljenih petrolejskih vrelcev v Mosul ter Angliji nagajala na tem važnem svetovnem cestišču, ki ima za Nemčijo še to posebno važnost, da lahko služi kot izhodišče za napad na Rusijo iz juga navzgor proti kavkaskim deželam, kjer zopet ležijo bogati petrolejski vrelci. Sedanji vojski prevrat v Iraku je torej razpadel leglo narodnosocialistične vohunske službe, a je svet tudi opozoril na nemški imperializem, ki se je prebudil.

Prošnja Brazilije, naslovljena na Zedinjene države severne Amerike, naj ji posodijo šest torpednih rusilcev, je tudi vzbudila nemajhno presenečenje. Že, ko se je marca meseca 1937 govorilo, da Brazilija sama želi, da neka velika severnoameriška oboroževalna firma, Driggs po imenu, zgradi v pokrajini Sao Paulo svojo podružnico, ki bi s pomočjo severnoameriškega kapitala obratovala pod nadzorstvom braziljske vlade in za njena naročila, je nastalo vprašanje, čemu se Brazilija oborožuje, ko ji vendar ne proti nobena zunanja nevarnost. Saj je lanski kongres južnoameriških držav bil edinstvena manifestacija za mir in slovo med vsemi državami južnoameriškega kontinenta. Prošnja za posojilo šestih torpedov, pa je to vprašanje seveda še poživila. Čemu Braziliji bojne ladje. In tako hitro. Ko so nekatere druge južnoameriške vlade neravno povpraševale v Rio de Janeiro in v Washingtonu, kaj ta nova kupčija pomeni, se je razneslo po časopisju, da so Zedinjene države severne Amerike pripravljene posoditi po šest torpedov vsaki ostali južnoameriški državi, nakar so protesti umolknil in je ostalo samo še nerešeno vprašanje: čemu? Čemu je Severna Amerika pripravljena posoditi kar celo ogromno brodogradništvu južnoameriškim državam in čemu v prvi vrsti Braziliji polaga toliko važnost na čimprejšnji prihod torpedov. To zagonetko je zadnje dni nekoliko pojasnilo angleško časopisje, ki je odkrilo, da je nemškemu narodnemu socializmu zadnje leto uspelo nemške naselbine, ki so predvsem v državi Sao Paulo zelo številne, strumno organizirati in jih popolnoma podrediti berlinskemu vodstvu. V državi Sao Paulo, ki je v industrijskem pogledu najbolj bogata, so cele pokrajine in cela mesta popolnoma nemška. Vse slepo poslušna narodnosocialistične agente, ki so to ogromno braziljsko državo kar preplavili in jo držijo v jeklenem objemu. Brazilija je še neodkrita država z naravnimi bogastvi, o katerih obstojajo samo še slutnje. Nemčija brez dvoma smatra, da bo treba Brazilijo, ki je tako velika kot Evropa, enkrat deliti in da bo tudi zanjo plena, kadar do tega pride. Zato hoče svoje nemške izseljenske kolonije za ta primer skrbno organizirati — in ob primernem trenutku morda sama povzročiti potrebo, da se za njihove interese potegne, četudi z oboroženo silo, in tako izzove spor, pri katerem bi mogla odnesti kakšen kos braziljske države na isti način, kot je Italija odnesla Abesinijo. Braziljski vladi je delovanje narodnega socializma znano in se hoče očitno vidno za vsak primer pripraviti, da ne bo postala žrtev nepričakovanih presenečenj. Sodobni imperializmi, med njimi najbolj nemški, so tako drzni, da je treba z njimi računati vse dotlej dokler Anglija in Amerika sami nista toliko oboroženi, da se jim bosta mogli zoper-

Mussolini poziva k miru

„Z Jugoslavijo so se odnošaji zboljšali“
„Na Sredozemskem morju ne bomo pustili boljševizma“

Palermo, 20. avgusta. c. Nocoj ob 6 je govoril na trgu v Palermu pred več stotisočglavo množico Mussolini svoj davno napovedani govor. Govor so prenašale vse italijanske, avstrijske, madžarske in češkoslovaške ter nemške postaje. Govor pa so prenašale tudi radijske postaje v Južni in Severni Ameriki. Skupaj so govor prenašali v 12 državah, prvič pa so ves govor tudi prenašali po televiziji. Televizijski prenos so oskrbele švicarske radijske postaje. Ponoči pa bodo ves govor oddajali v 18 jezikih. Mussolini je začel govoriti točno ob 18 in je povedal tole:

Na naslov Sicilije

Tovariši iz Palerma! S tem veličastnim sestankom zaključujem med vami svoje potovanje po Siciliji. Sedaj lahko rečem, da sem resnično obiskal vsa čudovita dežela, kjer sem videl to pridno ljudstvo na delu. Prvi del mojega govora, ki ga bom povedal med vami, se bo tikal vaših problemov. Vaši problemi so tudi naši problemi, kajti problem enega dela Italije je obenem problem vsega italijanskega naroda. V drugem delu pa se bom dotaknil nekaterih vprašanj, ki se tičejo sedanje mednarodnega položaja.

Najprej pa želim, da vedo vsi tovariši v oetalih 85 pokrajinah imperija, da vedo naši rojaki v tujini, pa tudi babjevrni antifasisti po svetu, da sta lažem in Sicilija eno in isto. Tudi Sicilija je hodila junaško skozi prvih 15 let fašistične revolucije. Kar je bilo treba storiti, od tega smo 25% že storili, 25% pa se sedaj izvaja, 50% pa se mora storiti in to bo tudi storjeno. Najvažnejše za vaš otok se lahko izrazi na kratko in zajame obenem vse pojme Sicilije in to je: aqua — voda! Sicilija bo imela vodo, in sicer bo vsaka vas imela vodo in cesto. Tedaj bodo na Siciliji lahko živeli na zemlji, ki jo obdelujejo. Vaša zemlja bo tedaj lahko preživljala še enkrat več ljudi, kot pa jih živi sedaj v Siciliji.

Videli ste te dni vso našo vojno moč in uvideli ste tudi lahko, da napad na vašo deželo ni mogoč. Nikdo več se ne bo izkrcal na Sicilijo, ne da bi naletel na oborožen odpor.

Sedaj pa poslušajte to oznanilo: Začenja se za vašo deželo najbolj srečna doba kar jih je kdaj doživela Sicilija v svoji zgodovini. Ta doba pa je tudi važna v zvezi z zgodovinskimi trenutki, ki smo jih doživeli: to je bil trenutek ustanovitve rimskega imperija. Sicilija je tedaj postala zemljepisno središče tega imperija.

O priliki teh manevrov ob Siciliji so se širile razne razlage. To je sedaj mimo. Vsi morajo biti prepričani, da fašistična Italija hoče izvajati dejansko politiko miru. Na teh načelih hočemo zgraditi svoje odnošaje z vsemi državami kontinenta. Ne dvomim, da vi to želite.

Odnosaji s posameznimi državami

Ni nobenega dvoma, da so se od meseca marca naši odnošaji z Jugoslavijo zboljšali.

Z Avstrijo in Madžarsko nas vežejo rimski protokoli, ki so posebno v času zadnje gospodarske krize pokazali vso svojo uspešnost.

Ni mi treba reči, da so naši odnošaji s Švico več kot prištrčni.

Ostane še od naših kontinentalnih sosed Francija. Proučujemo stalno naše odnošaje z našo sosedo in lahko zaključimo, da med Italijo in Francijo ni nobenih snovi, na katere bi se lahko naslonila kakšna založnja. Toda odnošaji med nami bi bili lahko boljši, če bi bilo tam manj ženevskih utvar in če tam še vseh 15 let in do danes ne bi pričakovali padca fašističnega režima v Italiji.

Italijanski imperij: 51 milijonov prebivalcev

Rim, 20. avg. b. Po zadnjih podatkih šteje italijanska Libija 705.000 prebivalcev, od katerih je velika večina, to je 630.000 mohamedanska vere. Italijanska vzhodna Afrika, torej združena Somalija, Eritreja in Abesinija pa šteje 7.600.000 prebivalcev, od teh je nad 4 milijone mohamedancev, ostali pa so kopske veroizpovedi.

Po poročilu osrednjega zavoda o gibanju prebivalstva v Italiji, je konec julija t. l. naraslo prebivalstvo Italije na 43.412.000.

Potemtakem šteje prebivalstvo italijanskega imperija skupno 51 milijonov 750.000 duš.

stavit. V tem strahu pred morebitnimi nepravilnostmi, ki bi lahko nastale v zvezi z nemškimi naselbinami v Sao Paulu, kjer je itak že od nekdaj bilo ognjišče revolucionarnih gibanj, se je Brazilija odločila, da pravočasno poskrbi za varstvo svoje zemlje. Da je imela prav, ko je to storila, je dokazalo tudi nemško časopisje, ki je zaradi posojila bojnih ladij zagnalo tudi največji hrup med vsem svetovnim tiskom.

Ta dva dogodka, ki sta se pripetila na dveh, drug od drugega s polovico zemeljske oble oddaljenih ozemljih, sta svarilo, da prehajamo v nemirno dobo podobno oni pred svetovno vojno, ko je nemški imperializem rovaril po vsem svetu, dokler ga ni združeno človeštvo poklicalo k redu. Ali nam najnovejši pojavi starega nemškega duha pravijo, da se približujemo zopet letu 1914?

Anglija

Imamo pa še morske in kolonialne meje. Tam smo sosedji z Veliko Britanijo. Želbi bi samo, da v Veliki Britaniji ne bi napačno prevajali mojih govorov (Mussolini se je v tem stavku poigral z besedo igro, češ da v Veliki Britaniji ne »tradure« ampak »tradire« njegove govore. Prav tako se je Mussolini v stavku o sosedstvu poigral z besedno igro, da »contro« se ni »scontro«). Kadar pa govorim o odnošajih z Londonom, moram reči, da je bistvo nerazumevanja v tem, da tam ne marajo razumeti interesa, ki ga jaz branim, in to je: mlada, zdrava in premočna Italija. Toda sporazum v mesecu januarju je zboljšal odnošaje med Italijo in Anglijo. Jaz mislim, da je mogoče doseči sporazum. Italija hoče sodelovati v vseh problemih, ki so na dnevnem redu evropske politike. Toda upoštevati je treba stvarnosti in prva taka stvarnost je: naš imperij.

Kar se tiče Zveze narodov je to priznanje že opravljeno. Mi ne bomo šli v Zenevo, da bi tam v pristojnem uradu prijavi rojstvo našega imperija. Mislimo pa, da je že prišel čas, da naj tam ugotovimo, da je nekdo mrtev. Že 16 mesecev čaka ta mrtev na to formalnost. Če se pri tem že ne ozirajo na zdravje politikov, pa naj vsaj pomislijo na zdravje ljudstva. In zato nas ne smejo nikjer dolžiti strahu pred Zenevo. Vem pa samo to, da bomo de-

lali razliko med tistimi, ki so že priznali rimski imperij in pa tistimi, ki ga še niso priznali.

Os Rim — Berlin

Računati pa moramo tudi na os Berlin — Rim. Ni mogoče priti v Rim mimo Berlina ali pa proti Berlinu, prav tako pa tudi ne v Berlin mimo ali pa proti Rimu. Med obema režimoma vlada popolna vzajemnost in vi vsi prav tako razumete kaj je vzajemnost o dejanju.

Spanija

Iz množice se zašliš glas: Kaj pa Spanija? Mussolini pa je takoj odgovoril s še močnejšim glasom:

Rekel sem že in ponavljam v najbolj kategorični obliki, da v Sredozemskem morju ne bomo pustili boljševizma ali pa kar bi bilo njemu podobno.

Hočem zaključiti svoj govor s pozivom na vse za mir. Mir naj vlada tam, kjer so trije kontinenti črpali svojo kulturo. Mi želimo, da bi vsi to pravilno razumeli. Mi smo popolnoma mirni. Fašistična Italija razpolaga s tako številnimi duhovniki in moralnimi sredstvi, da lahko gleda mirno v oči vsemu, kar pride.

Bitka za Šangaj še traja

Na severu pripravljajo nove borbe pri Nankavu
Kitajci poškodovani japonsko križarko

Šangaj, 20. avgusta. b. Vsi znaki kažejo, da so v področju Honkeva zašli Japonci v silno neprijeten položaj. Japonski tanki in oklopni avtomobili so se pokazali v uličnih borbah povsem nesposobni in neokretni, japonske baterije z vojnega brodogoja pa ne morejo priti na pomoč japonskim vojakom, ker obstaja nevarnost, da uničijo lastne ljudi. Kitajci so vrgli precejšnje okrepitve v borbo proti japonskim četam ter gredo z vso odločnostjo v nove in nove naskoke, ker hočejo za vsako ceno potisniti japonske čete v reko Hongpu. Inozemski vojni strokovnjaki so mnenja, da bi mogla Japonce v Honkevu rešiti edinole velika japonska ofenziva pri Vusungu ali pa da vržejo nenadoma velike okrepitve, ki bi rešile položaj. Ravno sedaj pa je tudi pri Vusungu japonska ofenziva popustila, tako da imajo zelo malo izgledov, da rešijo svoje sile v okolici Honkeva, ki so zares v kritičnem položaju.

Dopisnik Hearstovega tiska poroča, da so večeraj popoldne japonska letala vrgla nad Capejem nekaj bomb s strupenimi plini. Uradna preiskava še ni končana, vendar pa so bili vsi prebivalci mednarodnega naselja opozorjeni, da naj takoj nataknejo maske, kadar dobijo signale.

Davi zarana so dobili Japonci nove okrepitve ter takoj pričeli ofenzivo na sektorju južnega kolodvora in vse do reke Jangce. Po sinočnjem neuspehu so Japonci davi popravili svoje postojanke na tem sektorju in so celo zavzeli nazaj dva izgubljena strelska jarka. Istočasno se izvaja z južnega kolodvora močan pritisk na kitajske postojanke pri mestu Jangcepu. Pri vzhodnem delu mesta zažigajo in podirajo Japonci vse, kar jim je napoti. Novi naskok japonskih čet je sledil zato, ker jim je grozila velika nevarnost zaradi sinočnih kitajskih uspehov, ki so potisnili Japonce skoraj do reke Vanpu. Toda Kitajci se niso umaknili, sprejeli so borbo prsa v prsa, ki so jo Japonci zopet izgubili in bili prisiljeni umakniti se nazaj na svoje prvotne položaje, ki so bili izhodišče za zadnji obupni naskok, ki se je tudi ponesrečil.

Tudi v Capeju je divjala huda bitka celo dopoldne. Borbe se vodijo od ulice do ulice, od hiše do hiše in tudi tukaj uporabljajo isto taktiko miniranja zgradb in nadstropij, kakor pred Madridom.

Največji uspeh današnjega dne, ki so ga dosegle Kitajci, je bilo vsekakor bombardiranje japonske vojne ladje, ki nosi letala, katere je bila zasidrana pri Vusungu. Japonsko vojno ladjo je bomba tako poškodovala, da se je močno nagnila na desno stran. Na pomoč so ji priskočile druge japonske ladje. Za maščevanje so japonska letala zasula južni kolodvor z dežjem bomb. Kitajske protiletalske baterije pa so pri tej priliki sestrelile dva japonska bombnika.

Maršal Cankajšek je opozoril tuje vojne ladje, tako trgovske kakor tudi vojne, naj se ne zasidrajo v bližini japonskih vojnih ladij, ker sicer odklanja vsako odgovornost, kajti Kitajci nameravajo brezobzirno preganjati japonske vojne čete, ki ovirajo z morja operacije na kopnem. Trdi se dalje, da je neka japonska vojna ladja priplula v ameriško koncesijo ter se tam zasidrala kljub opozorilu kitajske vojne oblasti.

Pri Nankavu na severni fronti

Peking, 20. avgusta. b. Medtem ko Japonci koncentrirajo velike sile za napad pri Nankavu, pa je prišlo do hudega spopada med japonskimi in kitajskimi četami na raznih drugih bojiščih okrog Pekinga, kjer doslej še ni bilo borb. Kitajci hočejo namreč vezati velik del japonskih čet tudi drugje, tako da Japonci ne bodo imeli možnosti vreči na najvažnejše strategične postojanke tako močnih sil, ki bi zares ogrozile kitajske bojne čete, ki so vsak dan bolj utrjene. Za ofenzivo proti hribu Nankov so Japonci odločili dve ofenzivi, ker mislijo, da bodo Japonci s svojo spretnostjo in svojim vlekim patriotizmom vrgli Kitajce iz njihovih postojank. Enajsta divizija je razmeščena v bojno črto pri Dolonoru in ima nalogo, da napade hrib s severne strani, medtem ko bo dvanajsta divizija napadla hrib z južne strani. Dvanajsta japonska divizija, ki velja za eno najboljših in najbolj izvežbanih armad Japonske sploh, je pod vodstvom bivšega šefa

Nadaljevanje na 2. strani

Franco je že prodr v santandrsko ravnino

San Sebastijan, 20. avgusta. Francove čete so pri svojem prodiranju zasedle mesto Barcena, ki je 55 km oddaljeno od Santandra in 19 km severno od Reinose. S tem so bele čete prodrle v Santandrsko ravnino. Njihovo prodiranje se nadaljuje.

Salamanca, 20. avgusta. AA. DNB: Včerajšnje nacionalistično poročilo pravi, da so na santandrski fronti nacionalistične čete napredovale in zavzele važne postojanke med Caracalom de San Miguel, San Pedrom de Romeral, Lambrazo, Baragoito in Rasarimom. Včeraj popoldne so oddelki legionarjev prekoračili cesto, ki vodi ob prelazu Vega Deconatanedi. Legionarji so odbili nekaj sovražnih bataljonov, ki so s tanki in topovi hoteli zadržati njihovo napredovanje. En bataljon je bil popolnoma uničen. Legionarji so tudi ujeli 100 miličnikov in zaplenili mnogo orožja in drugega vojnega materiala. Sestrelili so tudi sovražna letala.

Pariz, 20. avgusta. b. United Press poroča, da je vlada v Santandru pripravljena izročiti mesto generalu Francu, seveda pod pogojem, da ji da general Franco jamstvo za prebivalstvo in sant-

andrsko posadko miličnikov. Asturijska vlada pa je odločno proti temu in sploh proti vsakršnim pogajanjem z generalom Francem.

Tukajšnji listi poudarjajo zadnje uspehe nacionalistične ofenzive pri Santandru. Čete generala Franca so zavzele le zadnje dni prostor 1300 km² v coni okrog Santandra, in so sedaj še 50 km od tega mesta.

Rdeča poročila

Valencija, 20. avgusta. AA. DNB: Včerajšnje poročilo madridskega vrhovnega poveljstva pravi, da so na aragonski fronti madridske čete prišle do Valdecue in obkolili samostan Santa Cruz. Poročilo pravi, da so se nacionalisti močno upirali pri Punta Carace. Na santandrski fronti so nacionalisti zavzeli Cruz del Marquez, toda po uspešnem napadu madridskih čet so se morali umakniti a te postojanke. Nacionalisti so morali tudi zapustiti višine pri Val de Tonca. Severno od Reinose so nacionalisti zavzeli Siera de Santa Maria.

(Nadaljevanje s 1. strani)

generalnega štaba japonskih sil na severnem Kitajskem generala Itakakija, ki velja za enega izmed najsposobnejših japonskih generalov.

Upor v Nankingu

Tokio, 20. avgusta. b. Potrjujejo se vesti britanskega in ameriškega izvora, da je v Nankingu izbruhnil upor proti maršalu Čankajšku. Upor je dvignil znani general iz Kwangsija Puji Čung Yi, ki je zahteval, da se napove vojna proti Japonci in prične borba proti izstrelitvi. Upor pa je bil zatrt že v kali in maršal Čankajšek je popoln gospodar položaja.

Japonska poročila

Tokio, 20. avgusta. AA. (DNB) Vlada je imela danes sejo in je razpravljala o načrtu zakona o podreditvi vsega narodnega gospodarstva vojaškim potrebam. Kakor je znano, bo ta zakonski predlog prišel na izredno zasedanje parlamenta meseca septembra. Agencija Domej poroča, da je na tej seji podal minister za vojno mornarico poročilo o položaju na Sangajski fronti. Dodal je, da so Kitajci izgubili v letalskih bojih zadnjih dni 60 letal. Vojni minister Sugijama je pa izjavil, da štejejo kitajske čete na fronti pri nankovskem sedlu okoli 5 divizij in da korakajo nadaljne tri divizije osrednje kitajske vlade na severno Kitajsko.

Tokio, 20. avgusta. AA. DNB: Zastopnik zunanjega ministrstva je izjavil v zvezi z angleškim predlogom o nevtralnici čoni v Sangaju, da Japonska na to ne more pristati. Kitajska je prisilila Japonsko do tega postopanja s svojim nevtralnimi obnašanjem. Angleški predlog ni prav nič na mestu, ker bi tuje veselile morale že v letu 1932 zahtevati varnost mednarodnih koncesij. Japonska pa mora v Sangaju štiti svoje interese z vsemi sredstvi.

Pokrajini Hopej in Čahar že pod japonsko upravo

Peiping, 20. avgusta. AA. Reuter: Včeraj je bil razpuščen politični svet, ki je vodil spravo v Hopeju in Čaharju. Na severnem Kitajskem je sedaj vsa oblast v rokah japonske vojske oziroma oseb, ki so jih imenovali japonski generali.

Razočarano „Jutro“

Vedeli smo, da slovenski gasilci nikakor niso ustregli »Jutru« s pravišnim in lojalnim stališčem, ki ga je njihovo vodstvo zavzelo ob priliki odepitve hrvatskih gasilcev od jugoslovenske gasilske zveze. Kakor znano, je naše slovensko gasilstvo izjavilo, da je bila izjava g. Dolanskega samovoljen čin, ki ni imel sankcije Zveze, da bodo slovenski gasilci ostali v Zvezi, ki se more preurediti ali razdružiti samo po zakonitem potu, in da je odepitve hrvatskih gasilskih žup v smislu resolucije g. Dolanskega načeloma zgrešena tudi zaradi tega, ker se gasilstvo, ki mora ostati nad strankami kot izključno humanitarna organizacija, ne mora in ne sme postavljati pod vodstvo kakšnega političnega vodje, naj bo to tudi g. dr. Maček. S tem so slovenski gasilci izpolnili svojo dolžnost do države in do slovenskega naroda, ker so na eni strani podarili neobhodno nujno vzajemnost (tako namreč ni, ki se ravnamo po duhu slovenskega naroda in jezika, imenujemo takozvano edinstvo) med narodi Jugoslavije, na drugi strani pa naglašali narodne pravice vsakega izmed njih.

Niso pa naši gasilci izpolnili skromne želje edinstvenega »Jutra« in tiste male klike, ki stojijo za njim, da bi se bili namreč pridružili samovoljnemu postopku hrvatskih gasilcev, oziroma njihovega idejnega političnega vodstva, napravili mimoohod nimno nove samohrvatske gasilske zveze in brez državnih znakov grozno vzklikali dr. Mačku. Zakaj s tem so spravili »Jutro« ob največje veselje, njegovo politično kliko pa oropali možnosti, da bi sedaj kričala in tulila ter z mastnimi črkami na prvi strani s primernim denunciantskim komentarjem, kakor so ga sposobni samo JNS krogi, zabeležila, da so se slovenski gasilci odrekli jugoslovenskemu edinstvu in očitno pristopili v separatistični tabor z namenom, da razderejo državo. Zaradi tega hudega razočaranja si skuša sedaj »Jutro« na drug način pomagati iz politične zadrege, v katero ga je spravilo naši državni skupnosti in slovenskim narodnim pravicam ter interesom odgovarjajoče stališče sedanjega vodstva slovenske gasilske zveze, ter pribehuje o tej zadevi novice, ki jih odlikuje tista bedasta zloba, ki je svojska politični polemiki na oni strani. Pravi namreč, da je »Slovenec« pozabil povedati, da so se zastopniki slovenskega gasilstva v Zagrebu oglašili pri gosp. Dolanskem in mu žestili na njegovem nastopu ter se z njim solidarizirali, kakor tudi z resolucijo hrvatskih gasilcev. Mi nismo čutili nobene potrebe, da bi to vest reproducirali, ker je vsak pameten človek lahko na prvi pogled uganil, da ni nič drugega kakor navadna intriga. Saj so dobro znani tisti slovenski politiki, ki sicer nimajo dovolj sposobnosti, državnih talentov in podlage v slovenskem ljudstvu, pač pa temveč nezadovoljena čustihlepa in želje po vodilnih položajih, ki lažijo k dr. Mačku in se zatekajo v njegovo glasilo, da tam oddajo kakšno lepo splečeno raco, ki naj dokaže, kako da se tudi slovensko ljudstvo zgrinja okoli dr. Mačka in komaj čaka, da pride pod hrvatsko oziroma njihovo politično komando.

Tudi nerodni potkus »Jutra«, da bi spravilo v nasprotje stališče belgrajske »Samouprav« z našim, kar se namreč liče gasilcev in drugih podobnih zadev, se gg. intrigantom iz Kazine ni posrečilo. »Slovenec« je neodvisno glasilo katoliškega slovenskega naroda, ki je enakopraven faktor v JRZ, in zato med njim in glasilom stranke sploh ne more biti načelnega nasprotja. Kako pa Jutroci tolnačijo, kaj je jugoslovensko edinstvo, to nam kot Slovincem pa tudi kot članom stranke ni prav nič mar. Vsekakor je ustrelil velikega kozla »Jutro« polemikar, ko pravi, da je vodstvo slovenske gasilske zveze, ki da v svojem poročilu o zagrebških dogodkih piše o »narodih Jugoslavije« mesto o »jugoslovenskem narodu«, zagrešilo kršitev zvestobe narodnemu edinstvu, na katerega je priseglo. Narodno edinstvo, na katero so slovenski gasilci prisegli, se namreč tako zelo razlikuje od »jugoslovenskega naroda«, na katerega prisegajo Jutrovci, kakor plemeniti arabski konj od ubogega kljuseta.

Zagrebska vrem. napoved: Pretežno jasno. Dunajska vrem. napoved: Nevihte, oblačno, dež, hladneje in vetrovi s severozapada. Zemunska vremenska napoved: Lepo vreme, pretežno jasno, megla v dolinah in kotlinah. Toplota bo poskočila.

Minister Cvetković govori o konkordatu

Niš, 20. avgusta. m. Z današnjim popoldanskim brzovlakom ob pol 4 je dopotoval v Niš minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetković. Ministra Cvetkovića je pozdravil župan Dragi Zivković. Pri sprejemu je bil tudi poslanec Mita Dimitrijević. Nato se je razvil z železnice postaje velik sprevod v katerem je korakalo okoli 3000 pristaev JRZ z zastavami in godbo. Sprevod so vodili fantje na konjih. Popoldne ob 5 se je na trgu Kralja Milana zbrala okrog 8000 glava množica kmetov iz okolice. Ko je prišel na zborovališče minister Cvetković, ga je vsa množica burno in dolgotrajno pozdravljala ter vzklikala kraljevski vladi. Socialni minister je za to takoj spregovoril o konkordatu.

V naši državi živi, je dejal, 6 milijonov katoličanov. Njihovi verski odnosi so se morali urediti. Notranji mir v državi zahteva rešitev vseh verskih problemov. Gospodarsko blagostanje, socialna pravičnost, življenjska svoboda, verska in državna enakopravnost, vse to so temeljni pogoji za mir v naši državi, kjer živi narod zedinjen pod edinim pogojem, da se mu temeljna načela njegove samostojnosti in enakopravnosti tudi v resnici in celoti ustvarijo. Od zedinjenja do danes sta bila izdana dva srbska zakona, ki sta uredila verske odnose pravoslavne cerkve in muslimanske vere. Oba zakona sta bila izdana v popolni tišini brez velikega in posebnega zanimanja in mešanja poedinih članov ene veroizpovedi v zadeve druge veroizpovedi. Pri izdajanju tega zakona se je postavil na stališče, da dobi vsaka vera v mejah državne suverenosti javno svobodo za svojo versko akcijo.

Peč milijonov katoličanov, od katerih tvorijo večino bratje Hrvati, imajo pravico svoje verske odnose urediti v tej državi. To se je uredilo po načelu: Svoboda vsem po ustavi priznanim veram v mejah polne državne suverenosti.

Minister Cvetković je zatem v vseh podrobnostih razčlenjeval kritiko konkordata ter je pobijal kampanjo, ki so jo začeli proti konkordatu nasprotniki sedanje vlade. Minister Cvetković pravi, da o teh neumnostih ni potrebno govoriti, saj se resni ljudje sploh ne menijo za več. Z ljudmi pa, ki širijo vse mogoče izmišljene in neresnične vesti, je treba odločno postopati, jih postaviti pred pozitivne zakone ter vse najstrožje kaznovati. Vsi

oni, ki raznašajo neresničnosti in širijo laži med državljani ter rušijo mir, morajo občutiti vso strogost zakona. Dovolj se je v naši državi dovoljevalo razširjanje raznih plevet in neresničnosti, ki so prinašale škodo tudi ugledu državi in narodu.

Minister Cvetković je končno zavračal še kritike nekaterih višjih pravoslavnih cerkvenih oblastnikov ter ostale opozicije, ki trde, da se z konkordatom, ki je bil sprejet v narodni skupščini, zmanjšuje suverenost države.

Končno izraža socialni minister Cvetković upanje, da bo razum premagal strast in da bodo pravoslavni predstavniki cerkve in njeni poglavarji uvideli, kam bi jih zapeljalo takšno delo.

Govor ministra Cvetkovića je tisočglava množica nagradila z dolgotrajnim in burnim odobravanjem ter vzklikala predsedniku vlade dr. Stojadinoviću, notranjemu ministru dr. Korošcu in ministru dr. Spahi.

Z Bleda

Bled, 20. avgusta.

Bolgarski dijaki, 50 po številu, ki potujejo že mesec dni po Jugoslaviji, so prispeli danes predpolne ob 10 na Bled. Z njimi je prišlo tudi nekaj naših dijakov iz Ljubljane, ki so člani Jugoslovansko-Bolgarske lige v Ljubljani. Popoldne so se vozili po jezeru, opoldne pa je bilo slavnostno kosilo v hotelu Petran, ki ga je priredila blejska občina. Pozdravili jih je zastopnik blejske občine, zastopnik zdraviliške komisije in predsednik »Slovenskega združenja« v Zagrebu akademik Stanko Benedik. Popoldne so si ogledali blejski grad, kraljevi dvorec Suvobor, zvečer ob 6 pa so odpotovali proti Ljubljani. V razgovoru z Vašim dopisnikom so izjavili, da so bili navdušeni nad lepoto Slovenije, posebno pa Bleda.

Danes dopoldne je z belgrajskim jutranjim brzovlakom prispel na Bled minister za gozdove in rudnike Gjura Janković. Odpeljal se je takoj na Pokljuko, kjer je njegova družina na oddihu. Ostal bo več dni.

Lahkoatletsko prvenstvo v Zagrebu

Zagreb, 20. avgusta 1937.

Danes ob 4 popoldne se je tukaj pričelo državno prvenstvo v lahki atletiki. Za tekovanje vlada veliko zanimanje in je že danes prišlo na srednješolsko telovadišče, kjer je tekovanje, bližje 1000 gledalcev. Prisostvoval je tudi zagrebški podžupan Hauptman Ker je bilo za letošnje prvenstvo prijavljeno rekordno število tekmovalcev (180), bi bilo po prijavih doslej največje takšno tekovanje pri nas, razen tega je bilo pričakovati odličnih rezultatov, ker je to ob enem odlično tekovanje za sestavo državne reprezentance za balkaniado v Bukarešti. Zato je ne malo presenetljivo vse prisotne izjava zastopnika ljubljanskega kluba g. Sancina, da njegovi atleti, ki so že prišli v športnih oblekah na telovadišče, ne bodo nastopili. Izjavlja namreč, da je Zveza stariha uspak, ker je prepustila k tekmi tudi tekmovalce, ki niso dosegli najnižjih uspehov, kakor je bilo predpisano prejšnja leta. Primorjašem so se pridružili tudi tekmovalci Ilirije, medtem ko bodo tekmovalci Planine in mariborskega Železničarja nastopili. Proti nastopu g. Sancina, ki je s tem velikemu številu najboljših slovenskih tekmovalcev onemogočil nastop in jim onemogočil tudi sodelovanje na letošnji balkaniadi v Bukarešti, so vsi protestirali. Današnji izidi so:

400 m čez ovire: Prvi Karner 60,6 sek., drugi Knežević 61,6, tretji Svare 63, vsi tretji Maraton. Zagreb, četrti Klaju Makabi, Zagreb, 61,8.

Lažinacionalizem izkoreninjencev

Nacionalizem jugofašije se vse bolj kaže brez maske, s katero si je spretno zakival svoj pravi obraz. Tudi široke plasti naroda že vidijo njegov resnični obraz brez maske in spoznavajo v njem pravadnega in zakletega sovražnika slovenskega naroda. Ti izkoreninjenci slovenskega naroda so takoj po prevratu pričeli kupčevati z »jugoslovenstvom« kot najbolj donosno robo in so od tega kšefta prav inenitno živeli. Eksplozirali so narodnost in patriotizem v Ljubljani in v Belgradu, si vzeli kot prekupčevalci z nacionalizmom na vse narodne svetline monopol in nato za sklede leče barantali z najhujšimi narodnimi nasprotniki: Plačaj toliko in toliko, pa bomo še tebe prepletali »nacionalno«. Tako so ti izkoreninjenci, ki so iz patriotizma in državotvornosti vlekli svojo življenjsko rento in jo vlečejo še danes, v teku let spravili v »nacionalne vrste« vse nemčurje, vse narodne odpadnike, razne fašistične tipe in jih imenovali »nacionalno fronto«. Ta nacionalna fronta je bila zelo dobičkanosna in »Jutru« je zelo neprijetno, da so nemčurji, najinfimnejši zavetniki slovenskih nacionalistov bili tako nepreviđni, da so šli v dunajsko revijo pretakati solze po onih zlatih časih, ki so nemčurstvu cveteli v Sloveniji, ko so jo vladali jugoslovenski nacionalisti. Saj so se s temi izkoreninjenci tako odlično lahko sporazumevali, ko jih je družilo osnovno naziranje: mržnja in sovraštvo do slovenskega naroda. Bilo je predragoceno to bratstvo obeh narodnih sovražnikov: nihče ni drugega ovrnil pri preganjanju ljudstva. Ko so jugofašisti pomendrali slovensko prosveto, so jim nemčurški bratci vneto ploskali. Zakaj tudi ne, ko pa so pod egido jugoslovenskega nacionalizma nemoteno delovali vsa nemčurška društva. To bratstvo med nemčurji in kazinoji je naravno, družji jih usodna skupnost. Oboji so izkoreninjenci in so zaradi tega naravni zavezniki v borbi proti slovenskemu narodu. V vseh odločilnih trenutkih jih je in jih bo slovenski narod našel združene proti sebi.

Tema dvema zaveznikoma se pridružuje še tretji, ki pa ga oboja skušata sramežljivo tajiti. To so komunisti, s katerimi jugoslovenska jenesarska masonerija vzdržuje najboljšo stike. Tudi ta tretji zaveznik ni mogel kaj, da ne bi svojih prijateljev od masonske internacionale podprl v njihovi borbi proti konkordatu in vladi dr. Stojadinovića. Završalo je po vsem komunističnem in ljudskofrontaškem časopisju v Evropi v prilogi Jevtića, Kramerja in Živkovića, celo moskovska glasila so se zganila, da podpro masonsko JNS. S tem tretjim zaveznikom je nacionalna družba kompletna. Bilo bi le zanimivo vedeti, koliko daleč so narazen denarni viri, ki to skupno akcijo proti narodu in urejenim razmeram v Jugoslaviji financirajo.

Kar se tiče Slovenije, smo že velikokrat napravili izkušnjo, da se nemčur, nacionalist in komunist vedno postavijo v skupno fronto proti narodu. Posebno značilno so bile v tem pogledu zadnje občinske volitve v Sloveniji, ko je te tri tipe, ki skupaj letajo, slovenski narod po pravici nazval straže gnezdo. Nemčur, nacionalist in komunist se bodo kakor danes tudi jutri vedno našli v skupni fronti proti narodu in vseh odločilnih vprašanjih. Tega dejstva bi ne smeli nikdar izgubiti izpred oči, kadar se kdo čudi nad protinacionalnim zadržanjem takozvanih nacionalistov.

Kako so bili pomorjeni očetje dominikanci v Almagru

»Observatore Romano« poroča, v kakšnih okoliščinah so bili mučeni dominikanski patri v Almagro od španskih boljševikov.

V malem mestecu Almagru je bil noviciat očetov dominikancev. Ljujejo se jih cenili, ker so se popolnoma posvetili le verski službi. Nikdar ni proti njim tankajšnje prebivalstvo izražalo kakšne neodobitve. Očetje so delovali deloma v pastirstvu, deloma so učili v šolah, večina pa je svoj čas posvečala študiju. Ko je izbruhnila revolucija, so vsi ostali na svojih mestih, ker so zaupali prebivalstvu, od katerega niso nikdar doživeli kakšnih nepriklj. Toda nekaj dni pozneje je bil v kraju ustanovljen »krožek svobodomislecev«, v katerega so se včlanili nekateri mladi ljudje, ki niso bili posebno na dobrem glasu. Poleg noviciata so imeli dominikanci še zavod, v katerem je bilo nad 60 dijakov in postulantov. Dne 19. julija je eden očetov, Jose Bardenes odšel v Bilbao, toda je bil po poti umorjen v Carabanchelu. Samostan je zvedel za podrobnosti njegove smrti, vendar je življenje v zavodu teklo dalje svojo pot. Toda zunaj se je pričela velika agitacija proti redovnikom. Zvedel so za poskušne, da bi zažgali cerkev. Patri so postavili straže, toda ob eni zjutraj 21. julija je cerkev vendar bila v plamenih. Očetje so se obrnili na mestno poglavarstvo, ki je odgovorilo da kljub temu incidentu morejo ostati popolnoma mirni za svoje življenje. Toda že naslednji dan so dobili v samostanu preiskavo. Nekaj dni pozneje je bil umorjen dijak iz noviciata Antonio Martinez in tačni brat Ubaldo Aloacete, ki sta šla po opravih v mesto. Dne 24. julija, ko so bili redovniki pri skupnih molitvah na koru,

5000 m: Starman (Concordia, Zagreb) 17,04 1/2, drugi Podpečan (Železničar, Maribor) 17,15, tretji Blažković, Split 18,05, četrti Bloh, Makabi, Zagreb 18,30.

Balkanska stafeta finale: 800 + 400 + 200 + 100 m, prva Concordia 3,31 1/2, drugi Hašk 3,34 1/2, tretji Maraton 3,43 1/2, četrti Makabi 3,50 1/2. Po prvem dnevu tekovanja v desetoboju je stanje sledeče: prvi Jurković, Concordia 2845 točk, drugi Vlahović, Hajduk Split 2575 točk, tretji Marčić, Concordia 2540 točk.

Tekmovanje se bo jutri nadaljevalo, seveda brez sodelovanja slovenskih atletov, ki so člani Primorja in Ilirije.

General Nedić hvali turško vojsko

Carigrad, 20. avgusta. AA. Anatolska agencija poroča: Voditelji vseh vojaških odposlancev prijateljskih in zaveznških držav so se zelo pohvalno izrazili o svojih dosedanjih vtisih na tragijskih manevrih. General Nedić, načelnik jugoslovenskega generalnega štaba, je izjavil:

Ti manevri so potrdilo vsega, kar smo že doslej vedeli o moči in vrlinah turške vojske. Jugoslovani se bolj kakor kdorkoli drugi veselimo tega, kakor se posebno radujemo izrednega napredka turškega vojsništva v smeri motorizacije in modernizacije sploh.

Generalu Naumoviću bolje

Belgrad, 20. avg. m. Stanje ranjencev avtomobilske nesreče pri Užicah daje zdravnikom šo vedno velike skrbi. Rane pri poedinih ranjenih so zelo težke, vendar pa zdravniški upajo, da bodo vsi ranjenci ostali pri življenju, ako ne nastopijo kakšne posebne komplikacije. General Naumović je preteklo noč zadosti dobro preživel. Najtežje je ranjena gospa Naumovića, toda tudi ona je prevedla noč zadosti dobro. V teku današnjega dneva so se neštevilni prijatelji omenjenega generala zanimali za njegovo stanje.

Shodi JRZ

Belgrad, 20. avgusta. m. V notranjosti Srbije je bilo v teku tega tedna več zborovanj JRZ. Na vseh teh zborovanjih je prišlo do manifestacij za sedanje vlado. Tako je bilo zborovanje v Kotorvaru in v Podlipovcu, kjer je poslanec Tesić govoril o konkordatu ter je dejal, da je konkordat moral biti v narodni skupščini sprejet v interesu svobode in enakopravnosti vseh Jugoslovanov.

Šušteršič Anton

naj izstopi iz avstrijske vojske

Belgrad, 20. avgusta. m. Notranje ministrstvo poziva potom Službenih Novin Šušteršiča Antona iz Mirne peči, naj v roku 3 mesecev izstopi iz avstrijske vojni formacije, ker bo sicer izgubil naše državljanstvo.

Osebne vesti

Belgrad, 20. avgusta. AA. Za gozdarskega svetnika 6. skupine pri ravnanstvu za gozdove na Sušaku je povišan ing. Josip Zupan.

K sporu med Portugalsko in ČSR

London, 20. 8. b. Ves londonski tisk zasleduje z največjo pozornostjo portugalsko češkoslovaški spor, vendar pa se večji in resnejši listi vzdržujejo vsakega komentarja. Iz naslovov je dobiti samo vtis, da v Angliji prevladuje mnenje, da Portugalska ni strelila diplomatskega koraka brez poprejšnjega znanja in pomoči Rima in Berlina. Pariški dopisnik »New chronicler« poroča, da je češkoslovaški poslanik v Berlinu že pred 14 dnevi opozoril svojo vlado, da lahko pričakuje konec tega tedna veliko ofenzivo proti Češkoslovaški in da bo tudi Nemčija porabila vsak ugoden trenutek za prekinitev diplomatskih odnosov za Češkoslovaško. S prekinitvijo diplomatskih odnosov med Češkoslovaško in Portugalsko se je pričela burna doba v zgodovini diplomacije. Pagled skozi oblake.

London, 20. avgusta. Daily Telegraph poroča, da je nek Anglež iznašel stroj, ki ga imenuje »skrivno oko«, s katerim naj bi bilo mogoče gledati tudi skozi najbolj goste oblake. S to pravico je mogoče videti letala, ki lete v najbolj gosti megli, nad oblaki ali v najtemnejši noči. Isto velja tudi za ladje, ki plovejo v neprodni megli in ki ne morejo videti dalje kakor nese prosto oko. Iznajdba temelji menda na kratkovalovnih žarkih in je pri dosedanjih uspehih pokazala odlične uspehe.

Desetletnica Rafaelove družbe

Proslava na Brezjah v nedeljo 22. avgusta

- Ob 1/2 zjutraj prvi pozdrav izseljencev na Jesenicah. Z Jesenic se odpeljejo izseljenci na Lesce, z Lesce pa z avtobusi na Brezje.
- Ob pol 9 slovesen sprejem izseljencev na Brezjah. Ob 9 sveta maša na prostem (če bo slabo vreme v cerkvi), ki jo bo daroval mesto nadomoda obolelega prevz. škofa dr. Tomažiča belgrajski nadškof dr. Ujčič. Med sveto mašo govori ljubljanskega nadškofa prevzvišenega gospoda dr. Gregorija Rožmana.
- Po sveti maši pozdravi izseljence predsednik Rafaelove družbe p. Kazimir Zakrajšek.
- Govor voditelja Slovencev ministra dr. Antona Korošca, in govora ministra za soc. politiko in narodno zdravje Dragiše Cvetkoviča.
- Pozdravi izseljencev iz vseh delov sveta.

Udeležence proslave opozarjamo na vlak, ki

odpelje iz Ljubljane ob 6 zjutraj, ki je najprikladnejši za udeležbo proslave, ki se prične ob pol 9.

Polovična vozina

Z odlokom ministrstva za promet br. 16840-37 od 22. julija 1937 je dovoljena za vse udeležence izseljenskega kongresa, ki bo 23. avgusta v Ljubljani, polovična vozina. Udeleženci naj kupijo na postaji celo karto in žel. legitimacijo obr. K. 13. Vsak udeleženec mora dati na kongresu potrditi legitimacijo, da se je udeležil kongresa. Kupljena cela karta s potrjeno legitimacijo velja za brezplačni povratek. Polovična vozina velja od 20. do 24. avgusta za vse vlake in razrede razven ekspresnih vlakov.

Vozina za udeležence na Brezje pa je itak za vsakega udeleženca z nedeljsko karto polovična od sobote popoldne do ponedeljka popoldne.

Ljubljanski otroci na letovišču

Mestna počitniška kolonija v Metliki

V več kakor sto ljubljanskih družin je pred sklepom šolskega leta dospela vesela vest, da je sin ali hčerka sprejeta v mestno počitniško kolonijo v Metliki! Saj vemo, da je Metlika v Belokranjini, toda kdo jo pozna, kje leži, kakšna je? Blizu nam je, pa vendar tako daleč, da je ne poznamo. To je bilo ugibanja, koliko časa traja vožnja, kakšna je pokrajina, kakšne so ulice, kje je kopališče, kakšni so ljudje in kako bo zrak vplival na otroke. Pričakovanje se je stopnjevalo do dneva odhoda. Končno je prišel tisti veseli dan in na ljubljanskem glavnem kolodvoru se je zbralo 65 ljubljanskih deklet, da se odpeljejo z dolenjem čez Novo mesto v Belokranjino. Težko je slovo od doma, mamic imajo polno navodil, pripravljenih še za zad-

dom je vrt, ki je otrokom tudi na razpolago; to je prav za prav prava jedilnica. Na zraku je, malo proč od ceste, pod drevmi; tu je še bolj diši kot v sobi. Otroci imajo torej v gradu dovolj prostora za prebivanje in rajanje. Vendar bi bilo samo to premalo za veselo počitnice! Brez vode, brez kopanja, travnika za igre ni veselja! Tudi tega imajo v Metliki v obilni meri.

Prijetna bližnjica med travniki in njivami vodi k novemu svetu: Kolpa! V šoli so čuli otroci marsikaj o Kolpi in o Turkih ter o hrabrih braniteljih naše zemlje. Kolikokrat je tod tekla pobarvana ž rečo turško krvjo, kolikokrat jo je tudi krščanska žalostno pobarvala! Danes pa poglejte, kako veselo skačejo otroci po njenih valovih; učijo se v plavanju, šalijo se, voda škropi razposajeno, da tudi največje bojazljivke zvabi v valove. Široka je Kolpa, pa pohlevna. Nobene nevarnosti ni, da bi kdo utonil, saj jim sega le do kolen in do pasu in topla je, da je veselje! Pa ne mislite, da nima še tretje dobre lastnosti: čistote! Čista je, kakor smo navajeni v naših krajih. To je glavni del počitnic. Ob Kolpi je obširen travnik, tam se otroci po mili volji igrajo na soncu in uživajo blagodejni, mili belokranjski zrak. To je prava klima morja, to je mehko ozračje, to je prijetna toplota. Zrak ima dovolj vlage, da ne izsuši sopil, tudi če je topele. Počitnice so tam, da jim ni kaj reči. Pa mir imajo tam otroci. Ob Kolpi jih nihče ne nadleguje, nihče jih surovo ne odganja od vode, kakor so to morali občutiti nekajkrat ob morju. Tu je veselje neskaljeno. Posekali so nekaj vrbovja ob bregu in napravili iz desk lep dohod k vodi. Tu je šola za zdravje, za kre-

Skupina dečkov-kolonistov

nji trenutek, težko je slovo od staršev na kolodvoru, toda veselje je pa tudi veliko in družba vesela! Ko se vlak premakne, še zadnji pozdravi, mahanje z rokami in robc, dokler ne izgine glavni kolodvor v daljavi. Mlada družba se hitro ogreje, saj je na vožnji na počitnice! Vso Dolenjsko jim je pokazala železna kača. Preko tajinstvenega barja, obrobjenega od pravilnega Krima in zelenega Mokerca, po napetih vijugah in predorih pod Šmarjem jih je pripeljala v Grosuplje, kjer jih je kočevski del vlaka zapustil, ter je proga zavila na levo proti staroslavni Višnji gori. Ta jih je prijazno pozdravila z griča, kjer je zgnetenomestece z cerkvi, nad njim na hribu pa razvaline nekdanjih mogočnih višenjskih gospodov. Naša družba je hitela mimo gričev s cerkvicami, mimo ljubeznivih vasic, hladnih dolenjskih gozdov in prijaznih vod. Videla je Stično in Trebnje in zavila v široko ravnino Novega mesta. Toda mudilo se ji je dalje. Čez tajinstveno in lepo Krko je vlak zavil proti Beli krajini. Toda ni jim bilo še dano, da jo zagledajo. Še je sopihal stroj v klanec in se trudil, preden jih je pripeljal do Semiča. Tam se je pogled odprl, naša dekleta so gledala belokranjsko panoramo; lep odprt svet se je nutil njihovim očem; gozdovi so se menjavali z vinogradi in njivami. Oko je radostno hitelo do točke na točko, ko jih je sprednjemu opozoril, da so že v Črnomlju, v središču Bele krajine, kjer je sedež raznih oblastev. Zdaj Metlika ni več daleč, zbrati je treba

V topli Kolpi...

svoje stvari, saj bi nobena ne hotela kaj pozabiti, kaj šele ostati v vlaku. Veselo jim je utripalo srce, ko so zagledale lično, snažno in prikupno postajo Metlike. Na mestu smo! To je torej Metlika! Kje pa je? Pred kolodvorom je ni? Malo peš hoje ne bo škodilo po dolgi vožnji. Ni trajalo dolgo in prve hiše Metlike so tu. Nič ni dolgočasnih revnih mestnih ulic! Lepo v loku se vije cesta pod mestom, na katero je jako lep in pester pogled. Gostilne, stare furmanske postaje in čedne kmetijske hiše se vrste, klanec pripelje našo družbo v sredino mesta na cesto, ob kateri stoji cerkev in ki jo zapira komenda križevniškega viteškega reda. Toda tja jih ne vodi pot. Na levo zagledajo gosposki grad z velikim in lepim vzhodom. »Tam smo doma«, pravijo nadzornice in val veselja spreleti mlada srca.

Voditeljice in nadzornice jih razdele po sobah, ki so čiste, visoke, svetle in zračne, dekleta odlože in si ogledujejo novi dom. To je njihovo stanovanje torej. Pravi stari grad je in one v njem kot doma. Pa ni, da bi rekli, da je star, to se pravi, polomljen in razdrt; kaj še! To je gosposka hiša! V sobah je prostora za 6—8 in tudi več postelj, pa tudi hodnik je pripraven za prebivanje. Saj okna dobro drže! Pa kar v prvem nadstropju so, kot prava gospoda; toda nič manj niso vesele one, ki so dobile mesto v pritličju, kjer je poleg spalnice tudi prostorna kuhinja in jedilnica. Pred gra-

Na Homcu bodo gradili novo šolo

Kamnik, 20. avgusta. V kamniškem okraju je bilo po vojni zgrajenih že več šolskih poslopij, ki so v ponos okraju in v priznanje požrtvovalnosti našega ljudstva, ki toliko žrtvuje za svoj kulturni napredek in izobrazbo. Tako so bila zgrajena šolska poslopja v Radomljah, na Gozdu, na Selih in v Dobu, zdaj pa bodo postavili novo šolo tudi na Homcu. Ze šole v omenjenih občinah so vse moderno in praktično urejene, homško šolsko poslopje pa bo najmodernejše in najlepše v kamniškem okraju.

Pobudo za gradnjo nove šole na Homcu je dal občinski odbor že pred 10 leti in nato začel zbirati v šolskem fondu denar za gradnjo. Staro šolsko poslopje, ki leži na križišču ceste proti Domžalom in Radomljam, je mnogo premajhno in tudi v higienskem pogledu ne odgovarja več zahtevam današnjega časa, zlasti z ozirom na število učencev. Učilnici sta samo 2, učencev pa je okrog 180. Šola je trirazrednica, učeče se mladine pa je toliko, da bi napolnila še četrti razred. Za vse pa sta samo 2 učilnici. Občani vsi iskreno želijo, da pride mladina do boljših šolskih prostorov, zato se je občinski odbor pod vodstvom župana g. Gregorija Repanška krepko lotil tega vprašanja in ga bo že letos izvedel. Odločitev je padla te dni, ko je banska uprava odobrila 100.000 din brezobrestnega posojila.

Novo šolsko poslopje bo stalo ob cesti med sedanjim šolskim poslopjem in železniško postajo Homec. S pročeljem bo obrnjeno proti jugovzhodu. Šola bo enonadstropna s štirimi prostornimi in svetlimi učilnicami, okrog nje pa bo velik vrt.

Redke zanimivosti na novinarski razstavi

Še deset dni nas loči od dneva, ko bo odprta jesenska razstava ljubljanskega velesejma, katere najzanimivejši in najpomembnejši del bo gotovo monumentalna razstava slovenskega novinarstva. Štiri velike paviljone bo obsegala razstava sama, en paviljon pa bo še posebej uredila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Priprave za časnikarsko razstavo so v živahnem in mrzličnem teku; po vseh paviljoni, ki so določeni za to razstavo, vladajo delavno vrvenje in je videti že prve določene obrise razstavljenega gradiva. Po zamisli razstave, po gradivu, ki je doslej že zbrano, ter po res mojstrski in sistematični razdelitvi in obdelavi tega gradiva sodeč, bo razstava slovenskega novinarstva na jesenskem ljubljanskem velesejmu ena največjih in najpomembnejših kulturnih prireditelj z zgodovini Slovencev. Za narodnostnega stališča bo najzanimivejši kulturno-zgodovinski oddelek razstave, kjer bo nazorno prikazan razvoj slovenskega časnikarstva od prvih početkov do danes v zvezi s kulturnimi in političnimi stremljenji Slovencev v raznih dobah naše narodne zgodovine. Gradivo za ta oddelek je že po večini zbrano, največ je prispevala dežela. Kot nekakšno pojasnilo k temu oddelku bo Katalog razstave objavil dve temeljiti študiji, in sicer dr. Šlebingerja bibliografijo vseh slovenskih časnikov in Antje Gabra, tajnika razstave, študijo o zgodovinskem razvoju slovenskega tiska. Prof. Rajko Šubič pa pripravil s svojim štabom akademikov-tehnikov številne grafikone, ki bodo nazorno pojasnjevali razne statistične ugotovitve.

Razstava sama bo razdeljena na devet oddelkov, od katerih bo vsak posebna celota, vsebinsko in arhitektonsko zaključena. Oddelki so naslednji: 1. Reprezentančni oddelek, 2. Kulturno-zgodovin-

Otroci rajajo...

skrb, da ima deca dovolj tečne in zdrave hrane. V tem podpirajo voditeljico nad vse prijazni in pristržno ljubeznivi Belokranjci, ki so si pri otrocih, kakor pri vseh, ki so kolonijo obiskali, pridobili simpatije. Sto in trideset ljubljanskih otrok bo videlo letos lep, velik, prikupen in svojevrsten del naše slovenske zemlje, spoznalo bo dobrobršno prebivalstvo in vzljubilo bo ta del našega sveta, ki nam je dal že mnogo velikih mož. Na izletih bodo otroci spoznali tudi naše brate Hrvate, ki žive tam preko Kolpe, videli bodo ponosen grad Ozalj, dom Frankopanov. Ves ta svet, ves ta narod jim ne bo več tuj, ne bodo ga poznali več le iz knjig in šolskih predavanj, poznali ga bodo iz lastnega opazovanja. Marsikateri bo še zaželel tja. Saj je prebivanje med pristržno dobrimi, mehkiimi in ljubeznivimi Metličani in ostalimi Belokranjci veselje. Stiki med Ljubljano in Metliko bodo stalno rastle in to vse po zaslugi mestne občine ljubljanske, ki se je letos prvič odločila poslati svojo dečo v Metliko in po zaslugah domačinov, tako občine, kakor Prve dol. hranilnice, ki je lastnik gradu, mešanov in okoličanov, ki so v vsem pripomogli, da so kolonijo mogli tako lepo urediti.

Dečki, ki so tam na počitnicah v avgustu, bodo navdušeno prinesli v Ljubljano polna lica, polno zdravja, polno hvale o Belokranjcih in Belokranjini, izdatno razširjeno duševno obzorje in obogateno dušo z vtiski lepote teh krajev in z ljubeznijo do njih. Ljubljana je tako izpolnila svojo socialno nalogo in pa tudi kulturno nalogo, pokazati otrokom lepote naše zemlje in dokazati, da je res središče slovenske zemlje, ker misli tudi na mejne pokrajine.

Vsem, ki so pripomogli, da je prvi poizkus ustanovitve počitniške kolonije v Metliki tako lepo uspel, bo v zadoščenju, da so storili dobro delo ubogim otrokom, zblizanju in medsebojnemu spoznavanju obmejne Bele krajine in Ljubljane in končno tudi svojemu okraju, ki bo gotovo imel nekaj dohodka od kolonije. Posledica kolonije pa bo, da bo marsikoga gnalo tja v Belo krajino in da bo že romantično Gorjance krenil proti Metliki, ki mu bo nudila vso gostoljubnost.

Ne bo zgrešeno, ako trdimo, da bodo srca otrok in sorodnikov govornika:

Še pridemo v Metliko!

S

Tabori v nedeljo 22. avgusta

Dol. Logatec

V soboto, 21. avgusta, zvečer ob 8 gledališka predstava »Naša krič na prostem.

V nedeljo, 22. avgusta, ob 8 zbirališče pred Kmetijskim društvom, ob pol 9. spreved skozi Dolenji Logatec, ob 9 sv. maša na prostem pred župno cerkvi. Ob 10 prosvetno zborovanje, govornjo župnik Jerina, odvetnik Marolt in prosvetni šef I. Dolenec.

Popoldne ob 2 večernice, ob 3 javna telovadba na Kramarjevem igrišču, po telovadbi na vrtu Kmetijskega društva velik pevski koncert, nato pestra ljudska zabava.

Na Dolu pri Hrastniku

V nedeljo 22. avg. bo prosvetni tabor za laško dekanijo. Popoldne je sprejem na postaji Hrastnik, nato povorka na Dol, kjer bo blagoslovitev novega društvenega prapora, nato sv. maša s cerkvenim govorom.

Po sv. opravitlu pred cerkvi prosvetni tabor in proslava 25 letnice dolske prosvete.

Popoldne, po slovesnih večernicah, telovadni nastop laškega fantovskega okrožja.

Pridite vsi, da se okrepčate za nadaljnje delo ob pogledu na naše vrste. Ne bo vam žal. Tabor bo ob vsakem vremenu.

Gornja Radgona

Jutri, v nedeljo, bo v Gornji Radgoni prosvetni tabor za Slovenske gorice in Priekije. Na taboru govornika minister dr. Miha Krek in Smer-su Rudolf.

Naj bo naša obmejna manifestacija čim bolj mogočna!

Fantovski tabor pri Sv. Križu nad Dravogradom

bo jutri za fante Mežiške doline in sosednjih krajev. — Spored: Na predvečer kresovi. — V nedeljo zjutraj zbiranje pred cerkvi. Ob pol 10 sv. maša e pridigo, po maši tabor na prostem pred cerkvi.

Opozorilo!

Katastrofo v Bučah hočejo izrabititi mnogi, ki niso iz te in iz sosednih prizadetih župnij, da bi se okoristili na račun prizadetih. Hodijo po sosednih in oddaljenih krajih, prosjačijo in pravijo, da so iz Buč. Nekateri zahtevajo samo denar. Najrevnejši v Bučah in Polju so dobili uradno potrdilo, da nimajo nič, niti zrna, in so zato potrebni najnujnejše pomoči. Župne urade, posebno na Stajerskem, naprosamo, da v nedeljo povedo župljanom, naj od vsakega, ki pride prosit, zahtevajo uradno potrdilo pristojnega občinskega ali župniškega urada. Kdor nima nič jesti, bo vzel vse rad, karkoli dobi, ne pa zahteval denarja.

Župniški urad Buče.

Udeležite se velikega prosvetnega tabora v Ptuj
dne 19. septembra 1937

Goseničja nadloga

Iz laškega okraja

Naš slovenski kmet letos zaskrbljen gleda v gospodarsko bodočnost: vse leto sama mokrota, ki tudi sedaj v avgustu, ko je navadno bilo najbolj toplo vreme, pritiška na polja vsak dan z nenavadno silo in množino. Velika Gospojnica je kmetu bila vedno vremenski prerok za vse jesen: topele, prijazen Marijin praznik je dosegel obetljivo, prijetno mesec. Letos pa je ta praznik kar zgodaj zjutraj pokazal nadve neprijetno, hladno lice, iz katerega so se kmalu vili obilne kaplje hladnega

dežja; in sedaj dežuje vsak popoldan, vsako noč. Ako je popoldan malo toplote, pridivajo takoj temni oblaki a točo in nalivi. Od vseh strani naše domovine slišimo o samih nesrečah in vremenskih katastrofah; tudi tukaj vsak dan trepetaje gledamo proti nebu. A nesreča in nezdoga navadno ne pride sama, ampak vedno v velikem tovarištvu; tudi sedaj tako. V vsem laškem, celjskem in tudi mariborskem okraju so nastopile na zelju tolike množine gosonic kapusovega belina, da so dobesedno požrle vse zeljne nasade do zadnjega rebra; naravnost strahovit je pogled na kapusove njive in grede: samo gola rebra uničenega zelja štrlijo v zrak, kakor bi jih uničevalo sto in sto strojnih pušk. Gospodnje se povsed obupno borijo proti temu strahovitemu sovražniku, a ves trud je zaman: če uničiš danes na njivi vso golazen, je jutri na polju spet na stotisoče novih požeruhov. — Vedno mokrota in že močno nastopajoča jesenska megla proti uničiti — porjavljati hmeljske kobule; krompir začenja gniti, koruza zaostaja, ajda se ne more zaviti v cvet.

Ako nas bodo to jesen poplavile še kobilice nenasičnih, grabežljivih hmeljskih in sadjarskih mešetarjev — in to so najstrašnejše kobilice našega ubogega kmeta in njegovih poljskih pridelkov — potem pa vemo, da je naš kmetič človek zapisan poginul! Može, ki vodijo usodo ljudstva, bi morali priti do prepričanja, da ni prav, kar do-elej gledamo vsak dan v vedno večji meri, da tisti, ki največ dela, trpi, najmanj ima in najmanj uživa; spretne goljuf pa in slepar, ki najmanj dela, plava v razkošnosti in izobilju!

Na Dolenjskem

Po vremenskih nesrečah, ki so doletele našo Dolenjsko, so se pojavile v nekaterih krajih še gosencice, da uničijo še to, čemur je dvakrat prizanesla toča in povenjen. V velikem številu so se pojavile ponekod. Zlasti v okolici Novega mesta in v mestu samem jih je veliko. Zelje je takorekoč glavna zimska hrana vsakega kmeta, pa tudi mestni ljudje ga imajo radi. Letos bomo tudi ob to hrano. Gosencice so se letos lotile vprav zelja in ga objedajo do golih reber. Obžrti zeleniki nudijo kaj žalostno sliko. Kako se bomo na Dolenjskem prebili skozi zimo tja do druge novine, je res težko vprašanje.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zaju, izprašanemu optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Drobne novice

Kmečki tabor na Zaplazu

Je zaradi tehničnih zaprek preložen od 22. avgusta na 29. avgusta t. l. z istim sporedom. Prosimo vse merodajne faktorje, da o tem obveste udeležence.

Okrajni odbor Kmečke zveze v Novem mestu.

Koledar

Sobota, 21. avgusta: Ivana Franciška Santalaska, vdova.

Novi grobovi

† V Mostah v Ljubljani je mirno v Gospodu zaspal g. Karel Karpe, posestnik in zvanec drž. žel. v p. Pogreb bo v nedeljo ob 5 popoldne iz mrtvačne splošne bolnišnice k Sv. Križu. Naj mu sveti večna luč! Žalujocim naše iskreno sožalje!

Solske vesti

— Na I. državni realni gimnaziji v Ljubljani (Vegova ulica) se prično popravni izpiti dne 24. avgusta po razporedu, ki je objavljen na oglasni deski v veži šolskega poslopja. — Vpisovanje učencev v I. razred bo v ravateljstvu pisarni 1. septembra za začetne črke A—N, 2. septembra za začetne črke O do Z. — Vpisovanje lankskih učencev v II. do VIII. razred bo 3. septembra od 9 do 12. Učenci z drugih zavodov se bodo vpisovali 4. septembra dopoldne v ravateljstvu pisarni. — Otvoritvena služba bo 14. septembra ob 8.15 v cerkvi sv. Jakoba; udeležiti se je morajo vsi učenci.

— Zeganje na Krvavcu bo jutri, v nedeljo, 22. avgusta, in bo zato v kapeli maša ob 10 dopoldne.

— Vodje, kakršnega se ni bilo za nobeno razstavo v naših krajih, pripravljajo novinarji za razstavo slovenskega novinarstva. Pravkar je šel v tisk. Obsegal bo 22 tiskovnih pol. Ta katalog bo namreč nekakšen almanah slovenskega novinarstva, ki bo nenavadno zanimiv po svoji vsebini in opremljenosti. Naslovno stran bo krasil starinski lesorez s podobo Ljubljane. Častni predsednik razstave slovenskega novinarstva, ministri in novinarji gg. dr. Anton Korosec, dr. Albert Kramer in dr. Fran Kulovec so napisali predgovore, uvod pa predsednik JNU Stanko Virant. Fran Terseglav je prispeval članek: »Novinar apostol«. Ante Gaber piše o zgodovini slovenskega novinarstva, Ivo Lapajne o statistiki slovenskega tiska, Rasto Pustostemšek in Tone Gmajner pa o organizaciji slovenskih novinarjev pred vojno in po osvoboditvi.

— Rojaki iz Primorja, ki so včlanjeni pri odboru vojnih oškodovancev in so po preobratu utrpeli škodo po fašisti, kakor tudi vojni oškodovanci, kateri niso primorski rojaki, marveč že od poprej državljanji Jugoslavije, naj nemudoma pošljejo točne naslove sedanjega bivanja v svrhu navodil ter pojasnil o stanju zadeve, ki se bliža svoji rešitvi, na odbor vojnih oškodovancev v Mariboru.

— Ljubljanski jesenski velesojem nam bo zopet pokazal plodove našega dela v vseh panogah gospodarstva in kulturnega udejstvovanja. Ogletdalo je vseh naših uspehov, v katerem se zreali trud in uspeh pedincev in društev. Ljubitelji pride, ki se bavijo z okrasnimi ribicami in cvetličami, bodo gotovo prijetno presenečeni, ko si bodo ogledali v paviljonu »G« razstavo kluba akvaristov in društva ljubiteljev cvetlice. V rajni bajnega rastlinstva se bodo lesketale v lepih akvarijih ribice z vseh krajev sveta. Zastopani bodo: rod zobokrasov s svojimi živorodnimi ribicami, in to naslednje vrste: gupi, mečoniši, gambuze, platice in druge v raznih barvnih odtenkih; rod ameriških ostrizev z visokim ploščatim, kakor z dragulji posejanim trupom, rod cihlidov, ki mu načeljuje pramenasti jadrač iz Južne Amerike; labirintovci, ki niso odvisni od kisika v vodi ter zaradi tega posebno prikladni za akvarije, se nam bodo predstavili z vrste veleperk in beta. Tudi zlatih in domačih rib ne bo manjkalo, poleg tega bodo pa zastopane vse vodne rastline. V lončkih nam pa pokažejo ljubitelji cvetlice raznovrstne in krasne zastopnike boginje Flore. Vsem obiskovalcem bo ostal paviljon »G« s svojimi nepozabljivimi vtisi vedno v spominu, saj bo podoben rajju.

— Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izbornu urejuje funkcije črev.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15.483. 23. V. 25.

— Sprejem v enoletno šolo za otroške negotvalke traja od 26. avgusta t. l. Gojenke se sprejemajo v dveh skupinah, in sicer v eno s štirimi razredi ljudske šole, v drugo z meščansko ali ustrezno šolo. Starost 18 do 28 let. Pričetek šole bo 9. septembra 1937. — Natučena navodila so objavljena v »Službenem listu dravske banovine« št. 59 (priloga z dne 21. VII. 1937) ter se dobijo tudi v dopoldanskih uradnih urah v drž. zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, Lipčeva ulica.

— Preložitev letnega sejma. V ponedeljek, dne 6. septembra t. l., bi moral biti v Kranju letni sejem. Ker se pa tega dne praznuje rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. in mora po uredbi o odpiranju in zapiranju trgovinskih obratov počivati vse delo, bo sejem dan pozneje, to je v torek, 7. septembra t. l., na kar se zlasti opozarjajo okolščani in tuji sejmarni.

— Originalen lesorez neznanega ljubljanskega mojstra, ki doslej še ni bil objavljen, krasil vabilo na razstavo slovenskega novinarstva. Vabila je začela uprava velesojna včeraj razposiljati. Slavnostna otvoritev bo v sredo, 1. septembra, ob 10 na razstavišču. Pokrovitelj razstave slovenskega novinarstva je Nj. Vel. kralj Peter II., častni predsednik pa so gg. dr. Anton Korosec, minister tranjih del, dr. Albert Kramer, minister v p., in dr. Fran Kulovec, minister v p., ki so vsi obenem aktivni člani Jugoslovanskega novinarskega združenja. Zadnjo stran vabila, ki je res okusno izdelana, krasil miniaturna naslovna strani Vodnikovih »Ljublanski Novizc«.

— Umetnostna razstava slovenskih likovnih umetnikov bo dobila na letošnjem jesenskem ljubljanskem velesojnu svoj prostor v posebnem oddelku. Umetnostne razstave na ljubljanskem velesojnu vedno vzbujajo zanimanje obiskovalcev velesoja.

— V Gorico in Trst ob svetogorskem romanju z avtom 6. do 8. septembra. Prijave za brezplačno navodila do 27. t. m. sprejema in pošilja »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Prepevadan tisk. Drž. žilistvo v Zagrebu je prepovedalo razpečavanje časopisa »Hrvatska smotra« od 8. avg. 1937.

— Incident na zagrebških ulicah. Presnočnim je prišlo v Zagrebu v Mihanovičevi ulici do političnega incidenta. Po tej ulici je nekdo peljal v vozčku na kolofvor omote z znanim zagrebškim tenikom »Danico«, ki ga urejuje časnikar Joe Matošič. Skupina hrvatskih mladenučev je prevrnila voz in na ulici sežgala vse pošiljke lista. Pri tem so bučno demonstrirali proti pisanju »Danice«. Ko je prišla policija, ni bilo več ne demonstrantov ne časopisa.

— Vpisovanje dijakov, dijakov v enoletno trgovsko šolo znani »Christofol učni zavod«, Ljubljana, Domobrantska cesta 15 je pričelo. — Enoletni trgovski tečaj na tem zavodu je odoben od ministrstva in nudi izobrazbo za vsakovrstno pisarniško službo v gospodarskih podjetjih, pri odvetnikih, notarjih, trgovcih itd. Izpričevala služijo tudi kot izkaz dovršene vajeniške dobe in poldrugata leta pomošniške prakse, kar je važno za one, ki se žele posvetiti trgovini. Počujejo samo kvalificirane učne moči, profesorji trgovske akademije. Vsa pojasnila daje ravateljstvo dneвно v pisarni na Domobrantski cesti osebno in tudi pismeno ter razposilja brezplačno nova šolska naznanila in izvestja. Pišite ponj! Lasten dekliski internat.

— Včeraj so začeli dovažati stroje na ljubljansko velesojnišče. Prvi so prispeli stroji za klisarno, kjer bodo tehniki in grafiki prikazovali odise, kako nastane klise in slika v listu. Nadalje dovažajo stroje za tiskarno, kjer se bo tiskal sejmški dnevnik »Ljublanske Novize 1937«, ki bo ves čas velesojna prinašal zanimivo, poučno, zabavno in aktualno živje. Dnevnik bodo novinarji ne samo tiskali, temveč tudi urejevali na velesojnu. Občinstvu bo tako dana prilika, da se do vseh podrobnosti seznanja z načinom postanka dnevniških listov.

— Udeležite se prireditelj in cenovni autobusnih izletov, ki jih priredi izletna pisarna M. Okorn, in sicer: Enodnevn izlet v Trst dne 29. avgusta vključno vizum 130 din; dvodnevni izlet v Trst od 5. do 6. septembra ali 15. do 16. septembra vključno vizum 140 din; dvodnevni izlet v Gorico in Trst od 7. do 8. septembra in od 18. do 19. septembra vključno vizum 160 din; enodnevn izlet na Koroško dne 12. septembra vključno vizum 125 din. Prijave sprejema do najkasneje tri dni pred izletom pisarna M. Okorn, Ljubljana, hotel Slon, telefon 26-45, I. nadstropje, vhod iz Prešernove ulice.

— V Gruzu je naselil angleški tovorni parnik. Ob priliki manevriranja v grušem pristanišču je naselil velik angleški tovorni parnik »Bosnia«. Brod, ki je napolnjen s tovorom od vrha do tal, bodo morali raztorvit, potem šele ga bodo poskusili rešiti.

Vaše zdravje čuva „LASTA“ SLADNA KAVA

— Na zagrebškem velesojnu je bil te dni dograjen italijanski paviljon, in sicer iz betona in stekla. V tem paviljonu bo Italija razstavila svoje izdelke, o katerih misli, da bi prišli v poštev za prodajo pri nas.

— Kravto dejanje pobešnega policaja. Iz Novega Sada poročajo o krvavem dogodku, ki se je odigral v jetniških prostorih tamkajšnjega okrajnega sodišča. V čevljarški delavnični jetnišnici so delali bivši službenec istega sodišča Radoslav Manojlovič, ki je bil zaradi zlorabe službenih dolžnosti obsojen na dve leti in pol robije, bivši uradnik banske uprave Nikola Somborac, obsojen na 4 leta robije, in Spiro Gjurakovič iz Črne gore, ki je kot policijski stražnik ubil nekega človeka. Gjurakoviču je bila razprava odgodena za nekaj časa. Predvčeršnjim pa je nenadno pobešnil, zgrabil za velik čevljarški nož in pričel udarjati po svojih tovarših. Oklal je Somborca, ostali so pobeželi, toda na hodniku je dohitel Manojloviča, katerega je z nožem oklal do smrti, nato pa je s tremi ubodi v lastno srce izvršil samoumor. Stanje ranjenega Somborca je brezupno.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Ljubljana

I Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzemljeno zavarovalnice ob 4.15 zjutraj.

I Slove-na blagoslovi temeljneje kamna cerkve sv. Mihaela na Barju. Jutri, v nedeljo, 22. avgusta ob pol 4 popoldne bo na Barju izredna slavnost. Temeljni kamen bodo prišli Barjani ob eni uri popoldne iskat pred svojo farno cerkev trnovsko in ga bodo slovesno prepeljali na Barje. Sprevod bodo otvorili konjeniki v narodnih nosah, noseč podobno nadangela Mihaela in prapor, ki je narejen iz nastavka starega trnovskega bandera. Temeljni kamen, v katerem je vklesan križ in letnica, bosta vozila dva para barjanskih konj in ga bodo spremljali belo oblečeni otroci. Za njim se vrstijo vozovi z narodnimi nošami. Pot sprejeda po Emanski in Cozovski cesti čez šentjakovski most po Karloviški in Izanski cesti. Obred blagoslovlitve bo opravil g. gener. vikar Ignacij Nadrav; po blagoslovlitvi bo darovanje za novo cerkev. Ljubljane bo k slovesnosti na Barju ob pol 3 in ob 3 izpred Mestnega doma in izpred trnovske cerkve vozil avtobus, po opravilu pa zopet nazaj.

I V Ljubljani se mudi naša rojkinja g. Mariži Peršlovaj, prva altiska opere v Bratislavi. Kakor smo poučeni, bo pela 22. t. m. v tukajšnjem radiu. Pričakujemo, da bo uprava gledališča to našo odlično pevko povabila na gostovanje, da jo po dolgih letih zopet slišimo v domovini, kjer je začela svojo umetniško kariero.

I Fantovski odtok šentpetrskega prosvetnega društva se v nedeljo udeležil prosvetnega tabora e Logatec. Zbirališče točno ob šestih pred glavnim kolodvorom. Za člane odtoka je udeležba obvezna, ostale pa vabimo, da se udeležijo tabora pod našo zastavo.

I Promenadni koncert. Turistični odbor za Ljubljano priredi v soboto, 21. avgusta, ob 20.15 promenadni koncert pred gasilnim domom na Viču. Igrala bo godba Vič-Glince pod vodstvom kapelnika Gorjupa Franca.

I Sekcija za gradnjo državne ceste Ljubljana—Kranj se danes preseli iz sedanjih prostorov v Slomškovi ulici na Miklošičevo cesti št. 14, III. nad-

stropje. Štivilka telefona ostane neizpremenjena, t. j. 35-49.

I Enoletni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu, Ljubljana, Kongresni trg 2. Vpisovanje in pojasnila dneвно od 9—12 in od 4—6 pri vodstvu zavoda.

I Šišenski cerkveni zbor priredi v slučaju lepega vremena v nedeljo 22. avgusta izlet na Sv. Jošt. Tam bodo imeli sv. mašo ob 10, ki jo bo daroval g. p. Metod. Pel bo šišenski zbor. Izletniki pridite!

I Meščani iz Stožice se ne pritožajo. Prejeli smo: »Jutro je v svoji številki od 14. avgusta objavilo dopis nekega nezadovoljnega nergača, ki na vse pretege zabavlja čez ljubljansko občino, češ da ni ničesar napravila za priključeni del Stožice, odkar spada pod njeno upravo. Resnica je pa ravno nasprotna. Leta in leta so posestniki tega dela Stožice prosili ježensko občino za napeljavo vodovoda, toda občina zaradi pomanjkanja denarja ni mogla kljub dobri volji ugoditi njihovim želji. Komaj pa so bile Stožice priključene Ljubljani, je ljubljanska občina že v prvih tednih podaljšala vodovod do te vasi. Preje ni ta del Stožice poznal nobene razsvetljave, zdaj pa je mestna občina dala montirati najpotrebnejše svetilke. Sicer pa bi se moral dopisnik zavedati, da Stožice še niso nobeno središče Ljubljane, ampak kljub priključku še vedno le kmečki predmestje. Na kmetih pa menda do danes še niso iznašli nobenega pravega nadomestka za gnoj, brez katerega kmetovalci pač ne more prebiti. Tudi stara ljubljanska predmestja, kakor n. pr. Trnovo, še zmerom gojijo svoje zelenjadne vrtnice in vrtove, pa se nihče ne spodtika nad tem. Tudi glede psov in pijancev je lahko gospod »Jutro« dopisnik potolažen, ker na taka bitja lahko naleti tudi sredi mesta — še bolj pogosto celo, kar dokazujejo celonočni koncerti na Marjinemem trgu in okoli glavne pošte. Sicer je pa prošnja g. dopisnika za priključek tega dela Stožice k poštnemu uradu na Tyrševi cesti odina stvar, kateri se pridružujemo tudi ostali Stožičani, ker je to res umestno in potrebno. — Posestniki iz Stožice.

— Kaptušice pri Slonu zopet v obratu. Najbolj ustrežajoče pedikiranje in rezanje kurjih ošes.

I V Ljubljani umrli od 7. do 13. avgusta 1937. Ourednik Josip, 77 let, službenec drž. žel. v pok., Knezova ul. 35; Erbežnik Josip, 68 let, gostilničar in posestnik, Zaloška cesta 57 — Moste; Burkelja Karel, 40 let, skladiščnik, Koroščeva ulica 18; Germek Anton, 69 let, mestni učitelj v pok., Kolezijska ulica 25; Ogrin Ferdinand, 73 let, mestni delavec, Linhartova ulica 14. — V ljubljanski bolnišnici so umrli: Cadež Ana, 24 let, žena kleparskega mojstra, Dragomer od; Mravljec Anton, 77 let, občinski rečež, Stružev 45, občina Naklo; Kepec Marijana, rojena Jenko, 78 let, zasebnica, Lepodvorska ulica 32; Pogibov Jernej, železniški uradnik v pok., Lepodvorska ulica 21; Burak Franek, 36 let, tovarniški delavec, Javornik 147; Zagar Marjan, 29 let, delavec, neslužbene bivališča; Megla Jože, 45 let, posestnik, Sopot 45 pri Podčetrtku.

I Posestne spremembe. Tovarnar in trgovec g. Ivan Zaletel v Stanežičah pri St. Vidu nad Ljubljano je prodal Anici Fritzevi, soprogi trgoveškega potnika v St. Vidu, posestvo vl. št. 426 k. o. St. Vid nad Ljubljano, obstoječe iz hiše in vrta, za 160.000 dinarjev. To posestvo je bilo prvotno na sodni javni dražbi prodano. — Tovarnar Fran Medič je kupil od svojega očeta čevljarkega mojstra Feana Mediča hišo št. 5 v Zrinjskega ulici za 415.000 din. — Učiteljica na Rakeku Erna Likarjeva je kupila od Rozike Dovičeve parcelo št. 317-9 k. o. Petrusko predmestje I. del v izmeri 769 kv. m za 51.138 din. — Ljudmila Kambičeva roj. Kubelka je prodala Vzemljeno zavarovalnici hišo št. 18 na Poljanski cesti za 850.000 din. — Odvetnik dr. Jakob Mohorič je kupil od Elizabete Miličičeve, stanujoče na Tyrševi cesti št. 23 posestvo vl. št. 279 in 281 k. o. Gradsko predmestje za 420.000 din. — Ravatelj I. meščanske šole v Ljubljani Anton Fakin je kupil skupno s svojo ženo hišo št. 19 v Rožni dolini. — Višji mestni pristav Konrad Aplenc je prodal dvopi po drž. uradniku Ivanki Mramorjevi parc. št. 322-5 k. o. Spodnja Šiška, ležečo na vogalu Černetove in Aljaževe ulice za 35.000 din.

I Nočno službo imajo lekarnice: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Maribor

I Smrt blagega moža. V visoki starosti 85 let je umrl v pokojene drž. železnice g. Leopold Vari, stanujoč v Spesovem selu v Ipavčevi ulici 1 na Pobrežju. Pokojnik je bil dolga leta zvest naročnik »Slovenec«. Kljub visoki starosti je bil vedno telesno in duševno čil ter je z vnuemo spremljal dnevne dogodke, katere je prebiral v »Slovenec«. Pokopali ga bodo danes popoldne ob 16 na mestnem pokopališču na Pobrežju. Bodi ohranjen plemenitemu pokojniku časten spomin! Žalujocim naše iskreno sožalje.

I Huda nesreča odvetnika. Na križišču Aleksandrove ceste in Sodne ulice je včeraj zjutraj povozil neki motociklist mariborskega odvetnika dr. Karla Slokarja. Odvetnik je prišel iz Prešernove ulice ter je šel čez Aleksandrovo proti Sodni. Pogled na ceslo so mu zastirali vozovi, motociklist pa je tudi vozil za avtomobilom in vozom, katerega je prehitel ter je v poslednjem hipu zagledal odvetnika pred seboj. Podrl ga je na tla, pri čemer si je dr. Slokar zlomil levo nogo. Reševalci so ga prepeljali v sanatorij.

I Kaj pa je še tega treba. Po mestu se govori, da bodo v kratkem postavili na Pohorju tik Pohorskega doma starokatoliško cerkev. Baje naj bi stala celo na prostoru, ki je bil določen za zgradbo katoliške kapelice. Ljudje se začudeni vprašujejo, komu bi tako starokatoliško svetišče na Pohorju služilo. Par pripadnikov to vere v Mariboru pač ne bo hodilo na um plezati na Pohorje k bogoslužju, katerega se še v Mariboru izogibljajo.

I Občina Ruše je razpisala mesto pragmatičnega občinskega tajnika. (Glej »Službeni list kraljevske banske uprave, kos 63 z dne 7. 8. 1937«.)

I Dr. Rudolf Lovrec, Strossmajerjeva 8 zopet ordinira.

I Nagle smrti je umrl pri Sv. Antonu na Pohorju posestnik g. Anton Mravljak. Pri delu v gozdu ga je zadela možganska kap ter so ga domači našli že mrtvega. Naj počiva v miru!

I Za najboljšo tujskoprometne posnetke s področja bivše mariborske oblasti je razpisala Tujskoprometna zveza v Mariboru nagradni natečaj. Razpisane so nagrade v skupnem znesku 2000 din. Posnetki se morajo vpsati do 30. septembra 1937. Vsi podrobnejši podatki in pogoji so razvidni iz posebnega razpisa, ki je interesotom na razpolago pri Tujskoprometni zvezi in pri njenih podružnicah. — Tujskoprometna zveza obenem opozarja na planisko foto-razstavo v Novem Sadu ter je določila za najboljšo tujskoprometno sliko s svojega področja ali najboljšo sliko z našega Pohorja posebno nagrado v znesku 500 din.

I Prodaja sadja in grozdja. Mestno poglavarstvo opozarja prodajalce sadja in grozdja, da se morajo na zahtevo tržnih organov ali policije izkazati z uradnim potrdilom pristojne občine, da je prodajalec lastnik vinnograda ali sadonosnika ter tako upravičen prodajati sadje in grozdje lastnega

V nedeljo, 29. avgusta vsi na Brezje!

Priprave za veliko slovesnost, ki naj krona vsa uša letošnja skupna romanja na Brezje, so v polnem teku. Poročali smo že o začetku del v sredo, 18. t. m., ko so predstavniki častnega in izvršilnega odbora za preureditev Brezji zasadili prve lopate in s tem dejansko pričeli z izvedbo prelepe zamisli, ki bo v ponos vsem Slovincem. Vabimo vse posameznike in organizacije, da pridejo 29. t. m. na Brezje. Vložena je prošnja za četrtinsko vozino.

SPORED SVEČANOSTI

28. avgusta:

Ob pol 8 zvečer pete litanije z blagoslovom, nato v samostanski dvorani zborovanje zastopnikov bojevnikiških skupin pod vodstvom predsednika Zveze bojevnikov Rateja Mirka.

29. avgusta:

1. Ob pol 10 sprejem gostov, zastopnikov in dostojanstvenikov.
2. Ob 10 cerkveno opravilo na prostem: Moški zbor zapoje pesem »Ti, o Marija«, cerkveni govor ljubljanskega knezoškofa dr. Gr. Rožmanna in sv. maša mariborske knezoškofa dr. Ivana Jožefa Tomaziča. Nato opravi ljubljanski knezoškof dr. Gregorij Rožman molitve za umrle vojake v svetovni vojni in blagoslovi temeljni kamen za spomenik.
3. Tabor na prostem.

Prosimo vse župne urade, da oznanijo in priporočijo vernikom udeležbo na proslavi. Te dni razpošljemo plakate na vse župne urade s prošnjo, da jih dajo nalepiti na vidnih mestih. Knjižica v spomin na svečanost z naslovom »Brezje — slovenskim žrtvam svetovne vojne« je ravno kar izšla in jo je naročiti za 3 din v pisarni Zveze bojevnikov v Ljubljani, Kolodvorska ulica 25, kjer je dobiti med uradnimi urami vsak delavnik od 10 do 11 dopoldne in od 5 do 7 popoldne tudi vsa potrebna navodila in pojasnila.

Da bomo približno vedeli številko udeležencev, prosimo, da nam skupine bojevnikov in župni uradi javijo njih število.

pridelka. Na potrdilo, ki je kolka prosto in veljavno mesec dni, mora biti natančno navedena vrsta in količina sadja oziroma grozdja. Producentom ni dovoljeno najemati ljudi, da bi zanje prodajali sadje ali grozdje na trgu.

I Pobežnik je od doma 16 letni Jožef Ploj iz Metelkove 7.

I Podlegel poškodbam. Poročali smo o nesreči, ki se je pripetila na pogorišču starega mestnega stolpa ob Dravi. 24 letni delavec tvrdke Arbeiter, Andrej Muhič, ki se je pri popravljanju na pogorišču na oknu drugega nadstropja pomotoma prijel za električni vod ter je potem tresel v globino, je včeraj v mariborski bolnišnici umrl.

I Drzen napad v mestnem parku. V četrtek zvečer se je sprehajala 68 letna zasebnica gospa Terezijska Herman iz Gradaca, ki je v Mariboru na obisku, po mestnem parku. Nenadoma se je privozil za gospo mlad kolesar, skočil s kolesa ter ji hotel izrgati iz rok ročno torbico. Gospa je zakričala, napadalec se je krika prestrašil, planil na kolo ter izginil v smeri proti parku.

Hoče

Dne 22. avgusta bo v Hočah proslava 40 letnica Prosvetnega društva. Zvečer ob 8. bo slavnostni govor in igra »Črni križ pri Hrestovcu« na prostem na župniškem dvorišču. Pridite v obilnem številu.

Odbor.

Celje

I Poročila se bosta danes dopoldne v cerkvič Lurške Matere božje v Rimskih Toplicah gospod Jurač Joško, strojni Mohorjeve tiskarne v Celju, in gospodična Ulaga Angelca, uradnica eksozituro OUZD v Celju. Mladi zakončki dvojici želimo na novi poti življenja mnogo sreče in božjega blagoslova.

I Na dekliski ljudski šoli v Celju bo v sredo, 1. septembra t. l., od 8. do 12. naknadno vpisovanje novink. 2. septembra bo ob 8. otvoritvena služba božja v župnijski cerkvi. Vse učence naj so zbera ob pol 8. na šolskem dvorišču. 3. septembra se prične redni pouk. — Na državni II. deški šoli v Celju (poprej okoljski) je še naknadno vpisovanje novincev v sredo, 1. septembra, od 8. do 12. Po zakonu o narodnih šolah morajo biti novinci zdravniško pregledani. Starše žoloobveznih otrok pozivamo, da pripeljejo navedeni dan dečke v drž. II. deško ljudsko šolo k zdravniškemu pregledu in vpisu. 2. septembra je otvoritvena služba božja ob 8. v cerkvi sv. Duha. 3. septembra so začne redni pouk. — 1. septembra je tudi vpisovanje otrok v otroški vrtec na Mariborski cesti. Starše vabimo, da pripeljejo svoje otrok k vpisu ob 8. do 12. Vpisovanje bo na vrtu na Mariborski cesti.

I Zrtev strele. V »Slovenec« od 28. julija t. l. smo poročali o požaru Špiljakove hiše v Šmarju pri Jelšah. V tej hiši bi bil skoraj zgorel tudi lastnik hiše Špiljak Vinko, 33 letni posestnik, katerega so v zadnjem trenutku rešili iz hiše. Špiljak je bil namreč od strele, ki je zanela požar, tudi oplazen, tako da ni imel moči, da bi sam zbežal iz goreče hiše. Kljub temu, da ga je dim dušil, je bil ves čas pri polni zavesti in se pri tem zavedal, da ga bodo plameni kmalu oplazili. Šele ko so ga potolčili skozi okno — skozi vrata je bil namreč izhod nemogoč — je padel v nezavest. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer so ga zdravili od 19. avgusta, ko je po strašnih bolečinah izdihnil.

I Nesreča zagrebškega trgovca v Polzeli. V četrtek okrog pol 1. popoldne se je peljal na svojem avtomobilu neki zagrebški trgovec v Logarsko dolino na letovišče. Avtomobil je vozil sofer Schwarzingler, kateri se je pri najhnejšem potoku Levica v Polzeli izgubil močno na desno stran stari ženi. Avtomobil je zadel v občesni kamen, ga podrl in se prevrnil v potok. Pri padcu sta dobila sofer in lastnik avtomobila precejšnje poškodbe. Kmalu po nesreči je pripeljal po cesti tovorni avtomobil g. Sodina iz Celja, na katerega so naložili osebni avtomobil in oba ponesrečenca, ki sta se pa iz Celja takoj odpeljala v Zagreb in si tam poiskala zdravniško pomoč.

I Odličien nemški znanstvenik v Celju. V Celje je prispel v četrtek zvečer g. dr. Edmund Schneeweis, profesor nemške univerze v Pragi. V družbi prosvetnega inspektorja v p. g. dr. Kotnika si je v petek dopoldne ogledal znamenitosti mesta Celja. Iz Celja je odpotoval na Jadran.

I Kino Metropol. Danes kraec film »Manjak«, ki je na velikem mednarodnem natečaju dobil prvo nagrado. (Peter Petersen.)

Izvoz živine v Italijo

Iz Belgrada poročajo: Po uredbi o organizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine z dne 30. marca letos čl. 7 od 2 je pooblaščen Zavod, da more pobirati prispevek za izravnavo trgovskega dobička od izvoza posameznih proizvodov, ki se izvažajo s posebnimi ugodnostmi. Sedaj piše »Jugoslovanski kurir«, da je Zavod na podlagi tega pooblastila sklenil pobirati se po 200 din poleg že obstoječe takse 20 din od vsakega izvoženega komada goveda, od vsakega prašiča pa 50 din poleg

že obstoječe takse 25 din. Ta prispevek izvozniki že plačujejo od 16. avgusta dalje.

Računajo, da bo ta izredni prispevek dal Zavodu letno okoli 15 milij. din dohodkov, pod pogojem seveda, če bo vsota prispevka ostala neizpremenjena. To je pa seveda odvisano od razvoja cen za naše govedo in prašiče v Italiji. Dohodke bo zavod porabil za kritje izgub pri izvozu na druga tržišča.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 15. t. m. kaže tele glavne postavke (vse v milij. din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. avgust):

Aktiva: zlato v blagajnah 1.659,0 (+2,07), zlato v inozemstvu 31,0, skupno podlaga 1.690,0 (+2,06), devize izven podlage 702,35 (+12,9), kovani denar 384,0 (+2,25), posojila, menična 1.323,66 (+14,9), lombardna 247,6 (-1,3), skupno posojila 1.571,27 (+13,6), prejšnji predjudni državi 1.651,7 (+0,4), razna aktiva 1.583,8 (+34,2).

Pasiva: rezervni sklad 169,1 (-0,25), ostali skladi 31,7 (+0,14), bankovci v obtoku 5.732,6 (-10,4), drž. terjatve 24,4 (+2,6), žiro 1.216,9 (+71,6), razni računi 935,6 (-3,44), skupno obveznosti po vidu 2.176,94 (+70,8), obveznosti z rokom 50,0, razna pasiva 316,2 (+4,7).

Oblok bankovcev in obveznosti po vidu 7.900,5 (+60,4), skupna podlaga s primom 2.171,7 (+2,67), zlato v blagajnah s primom 2.131,84 (+2,65), skupno kritje 27,45 (27,63), od tega samo kritje z zlatom v blagajnah 26,95 (27,12) %.

Izkaz ne prinaša posebnih izpremenb. Kaže po prejšnjem padcu zopet povečanje meničnih posojil. Znatneje je povečanje deviz izven podlage in raznih pasiv. Med pasivi se je zmanjšal oblok bankovcev. Prav znatno so narasli žirovni računi, ki so pa nekoliko nižji kot so bili pred mesecem dni, ko so dne 15. julija znašali 283,3 milij. din. So pa znatno višji kot so bili lani dne 15. avgusta s 600,9 milij. din. Zaradi velikega povečanja naložb na žiro se je zmanjšal odstotek kritja.

Lov v naši banovini

(Po podatkih gozdarskega oddelka banske uprave.)

Zakupnina za občinska lovišča je dala leta 1936 v naši banovini 1.675.742 din, v primeri z letom 1935 se je zmanjšala za 142.633 din, v primeri z letom 1934 pa za 384.554 din. Povprečna zakupnina na 1 ha je znašala 1,25 din (1933 1,73 din).

Lovskih kart je bilo lani izdelanih 4.184. Zapriseženim lovskim čuvajem pa je bilo izdanih 918 kart.

Lovskih psov je bilo v vsej banovini 1.383. Poklicnih lovcov je bilo 195, zapriseženih lovskih čuvajev pa 1.851, tako da je bilo le 55 lovišč brez čuvaja.

Zunanja trgovina. Prihodnji teden bodo v Belgradu seje Stalnega koordinacijskega odbora, ki bo obravnaval razna vprašanja naše zunanje trgovine. Pripravljajo material za zasedanje mešanega jugoslovansko-nemškega odbora v Dubrovniku in za pogajanja s Francijo, ki se bodo začela dne 5. septembra.

Izvoz masti v Anglijo. Pretekli mesec smo začeli izvažati mast v Anglijo ter smo je izvozili do sedaj že okoli 45—50 vagonov. Cene znašajo za naše izvoznike 12,50 din za kg na naših postajah.

Prodaja lesa v naši državi se je lani povečala. Iz poslovnega poročila Šipada in Durmitorja je razvidno, da se je lani zmanjšala prodaja lesa teh podjetij v inozemstvu, povečala pa se prodaja na domačem trgu.

Magnezit Šumadija. Pred nedavnim je bila podružnica pariške tvrdke Šumadija za eksploatacijo magnezita pretvorjena v našo delniško družbo z glavnico 6 milij. din. Sedaj povečuje družba glavnico od 6 na 7 milij. din z izdajo 2000 novih delnic po 500 din, od katerih je 1.200 prvenstvenih, 800 pa navadnih. Prvenstvene delnice se izdajo za sport.

Tekmovanje harmonikarjev za prvenstvo Jugoslavije in prehodni pokal za leto 1937-1938 bo letos v nedeljo dne 12. septembra na ljubljanskem velesojmu.

Trgovina CSR-Jugoslavija. Julija je bila naša trgovinska bilanca s Češkoslovaško po čeških podatkih zopet aktivna za nas. Uvoz v CSR iz Jugoslavije je dosegel 149,7 milij. kron (v prvih 7 mesecih 279,64 milij.), izvoz iz CSR v Jugoslavijo pa 28,46 (206,5) milij. kron.

Umetnostna razstava slovenskih likovnih umetnikov bo dobila na letošnjem jesenskem ljubljanskem velesojmu svoj prostor v posebnem oddelku. Umetnostne razstave na ljubljanskem velesojmu vedno vzbujajo zanimanje obiskovalcev velesojma.

Izvoz lesa v Italijo. Po podatkih mednarodnega odbora za les je bil julij na zapadnoevropskih trgih lesni trg miran. Na srednjeevropskih trgih, posebno v Nemčiji in Italiji pa je bilo čutili veliko pomanjkanje lesa, kateremu pa ni bilo mogoče odopomoči zaradi uvoznih restrikcij. Skandinavski in drugi izvozniki države vrstele cene, notacije so pa neizpremenjene. Izvoz je znašal junija v tisočih kub. metrov: Finska 1193, Rusija 1503, Letonska 238, Švedska 603, Poljska 281, Avstrija 354, Jugoslavija 172, Češkoslovaška 181 in Romunija 188, skupno 4799 tisočev kub. metrov.

Novi delniška družba. Trgovinsko ministristvo je odobrilo osnovanje delniške družbe Rudopromet v Belgradu z glavnico 1,0 milij. din (1000 delnic po 1000 din imenske vrednosti).

Rekordna rudarska in topilniška produkcija v Češkoslovaški. Po poročilih praških listov je letos produkcija premoga v Češkoslovaški zelo narasla. Julija je presegla za črni premog za 7% višino leta 1929, pri koksu pa znatno povečanje v primeri z letom 1929 kar 12%. Rekordna je nadalje produkcija železa in jekla. V primeri z lanskim letom se je produkcija jekla skoraj podvojila. V prvih 7 mesecih letos je znašala produkcija surovega železa 1.045.000 ton (lani v prvih 7 mesecih 622.000 ton), produkcija jekla pa 1 milijon 309.000 (824.000) ton.

Poljski premog za italijanske ladje. Pred nedavnim je bila ustanovljena družba »Polish-American Cotton Transport Line« s sodelovanjem poljske linije Gdinja—Amerika in Soutj States Line, da organizira redni prevoz bombaža iz južnih držav USA na Poljsko skozi Gdjinjo. Zaenkrat je mogla družba samo najeti dve ladji. Sedaj pa kupuje v Italiji dve ladji. Italijanske ladje delnice bi zgradile dve ladji po 10.000 ton, v kompenzacija pa bi Poljska dobavila 200.000 ton gornjesleskega premoga v 18 mesecih.

Borza

Dne 20. septembra 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen na 237,20—238,80.

Avstrijski šilling je v Ljubljani malenkostno popustil na 8,42—8,52, v Zagrebu na 8,39—8,49, v Belgradu na 8,4170—8,5176.

Grški boni so beležili v Zagrebu 29,65—30,35, v Belgradu 29,58—30,28.

Nemški čeki so ostali na naših borzah neizpremenjeni na 12,90—13,10, nadalje so beležili za sredo in konec septembra ter sredo in konec oktobra 12,95—13,15, za sredo in konec novembra, za sredo in konec decembra ter 1. januarja 1938 12,96 do 13,16.

Ljubljana — tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2394,66—2409,25
Berlin 100 mark	1744,28—1758,16
Bruselj 100 belg.	731,20—736,26
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	216,21—218,27
Newyork 100 dolarjev	4307,25—4343,56
Pariz 100 frankov	27,70—164,14
Praga 100 kron	151,33—152,43
Trst 100 lir	227,70—230,78

ROGASKA SLATINA nudi v jesenski sezoni (september)

izredne ugodnosti vsem onim, ki niso mogli priti na zdravljenje v letni sezoni, splošno znižanje cen. 20-dnevno bivanje z vso okrbo (brez kopeli) Din 1200— za državne in samoupravne uradnike Din 1000—.

Dnevno koncerti in zabave, sport

Po 7 dnevnem bivanju v zdravilišču je vrnitev po jugosl. železnicah brezplačna.

Sloviti zdravilni vrelci;

TEMPEL STYRIA DONAT

Vse informacije daje brezplačno

ZDRAVILIŠČE ROGASKA SLATINA.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 3.503.193 din, v Belgradu 4.065.000 din.

Curih. Beograd 10,00, Pariz 16,3475, London 21,72, Newyork 435,375, Bruselj 73,75, Milan 22,925, Amsterdam 240,20, Berlin 175,15, Dunaj 80,90—82,10, Stockholm 112, Oslo 109,15, Kopenhagen 96,975, Praga 15,19, Varšava 82,40, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,59, Buenos-Aires 131,25.

Vrednostni papirji

Ljubljana. 7% investicijsko posojilo 88—90, agrarji 52—53, vojna škoda promptna 406—408, begluške obveznice 72—74, 4% sev. agrarji 51 do 53, 8% Blerovo posojilo 93—94, 7% Blerovo posojilo 84—85, 7% posojilo Drž. hip. banke 98—100, Trboveljska 255—265.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 89,50 denar, agrarji 53,25—54, vojna škoda promptna 406—409, begluške obveznice 76 denar, daln. agrarji 74,50 denar, 4% sev. agrarji 52 denar, 8% Blerovo posojilo 92,50—93,50, 7% Blerovo posojilo 84,00—84,50 (84), 7% stab. posojilo 86—87. — Delnice: Narodna banka 7,150 denar, Priv. agr. banka 196 denar, Trboveljska 275 blago, Gutmann 45—60, Osj. liv. 200 blago, Osj. sladk. tov. 195 do 200, Dubrovačka 380—400, Jadr. plov. 380 denar, Oceania 275 denar.

Belgrad. Državni papirji: agrarji 53,25 denar (53,50), vojna škoda promptna 406,50—407,50, begluške obveznice 76—77 (75), daln. agrarji 75 denar (75), 4% sev. agrarji 53,25 denar (53,50), 8% Blerovo posojilo 93,00—93,50, 7% Blerovo posojilo 83,50—84,25, 7% stab. posojilo 86,50 denar. — Delnice: Narodna banka 7,200 denar, Priv. agrarna banka 195,50—196,50 (mali komadi).

Dunaj, 2. avgusta. Teden je zaključila dunajska borza mirno. Bila je brez veselja in oslabei so tečaj, vendar v prav ozkih mejah. Beležili so (v oklepajih večeršnji tečaj): Donavskosavskojadranska 66,95 (66,95), avstrijske stavbne srečke iz l. 1926 17,40; delnice: Narodna banka 164 (165), Donavskosavskojadranska 20,30, Graz-Köflach 30,35 (30,70), Steg 30,40 (30,61), Steweg 29,60 (29,75), Magnesit 97 (97,80), Trboveljska 30,20 (30,85), Alpine 56,60 (57,25), Rima Murany 107,10 (108,90), Steyr-Daimler-Puch 246,75 (247), Semperit 84 (94,70).

Žitni trg

Novi Sad. Oves: bč., srem. in slav. 110—112, Fižol: bč. in srem. beli brez vreče 2% 210 do 215, srem. beli brez vreče ladja 215 do 220.

Ostalo neizpremenjeno. Tendenca slaba. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bč. okol. Sombor 163 do 167, gornje bač. 166—168, srem. in slav. 164—166, ban. 163—165, gornje ban. 166—168, bč. ladja kanal, bč. ladja Begej, bč. in ban. Tisa šlep neizpremenjena. Fižol: bč. beli 234 220 do 225.

Ostalo neizpremenjeno. Tendenca stalna. Promet 56 vagonov.

Hmelj

Po poročilu nemške sekcije Hmeljarske zveze v Zateu je pričakovati, da bo letos hmelja pridelanega v 4 najvažnejših srednjeevropskih državah za 20—25% manj kot lani. Produkcija v Češkoslovaški cenil na 181.200—183.700 stotov (lani 236.200), v Nemčiji 160.000 (200 tisoč), na Poljskem 45.000 (lani 57.000) in v Jugoslaviji na 56 tisoč (lani 75 tisoč) stotov. Od te količine odpade letos na Savinjsko dolino 36.000 stotov (lani je znašal pridelek 43.000 stotov), na Vojvodino pa 20 tisoč (32 tisoč)

Kulturni obzornik

Poletno glasbeno središče Slovenije

Gostovanje slovenske narodne opere v Rog. Slatini

Udje slov. nar. opere so priredili letos v Rog. Slatini 4 predstave, dve 10. in 11. julija, v soboto 14. avgusta ponovno »Seviljskega brivca« in na praznik 15. avgusta »Prodano nevesto«.

Rossinijev »Seviljski brivec«. 14. avgusta ni tako napolnil dvorane za kino kot je 10. julija t. l., bilo je pa pri predstavi več domačinov kot prvič in je bilo občinstvo še bolj razvneto. Baritonist g. Janko (Figaro) je bil že pri prvem nastopu nagrajen s ploskanjem, čeprav solisti splošno niso bili na tisti višini kot pretekli mesec. Škoda je bilo, da ni Bastija pel g. Betetto, ki prav v tej vlogi poseka s svojo veliko pevsko kulturo marseilkega basista mednarodnega slovesa. Orkester, čeprav maloštevilen (Rossini sam je imel pri premieri »Seviljskega brivca« pred 120 leti orkester 35 godcev), je bil pa imeniten, kakor je v Ljubljani redkokdaj. To je bila zasluga g. kapelnika Neffata, ki je opero dirigiral in je skrbel s slikarjem g. Brunom Vavpotičem, da je bila tudi scenarija to pot vse drugačna kot julija meseca ter je bil na odru prijazen salon v rokokou, prav v slogu glasbe in je bila celo razsvetljava narejena s skromnimi sredstvi naravnost dobro.

»Prodano nevesta« na praznik, 15. t. m., je bila pa razprodana. Zraven tujcev iz vseh vetrov je bilo posebno veliko domačinov, razumnikov in tudi preprostih ljudi iz okolice. Središče predstave je bil Kecal (g. Križaj) s svojim močnim basom, ga. Giungjenac je pela Marinko, g. Gostič (Janko) se je opero dirigiral in je skrbel s slikarjem g. Brunom Vavpotičem, da je bila tudi scenarija to pot vse drugačna kot julija meseca ter je bil na odru prijazen salon v rokokou, prav v slogu glasbe in je bila celo razsvetljava narejena s skromnimi sredstvi naravnost dobro.

Slovenske operne predstave v Rogški Slatini imajo dvojen pomen. Reprezentirajo slovensko glasbeno reprodukcijo pred tujci, ki prihajajo iz Madžarske, Avstrije, pa tudi iz Nemčije ali iz Grčije,

posebno pa iz Hrvaške pa tudi iz Srbije in Banata. Vse to občinstvo, med katerim so tudi glasbeni izvedenci in ljudje, ki se pečajo s kulturnimi stvarmi, odnese v tujino vtise o našem glasbenem delovanju in pripoveduje v tujini o njem. Z glasb. prireditvami v Rogški Slatini, ki jo obično na leto 6—7 tisoč tujcev, delamo slovensko kulturno propagando. Zato je pa treba skrbeti, da so glasbene prireditve slovenskih glasbenih ustanov v Rogški Slatini kar mogoče popolne. Niso pa brez pomena v tem kraju predstave slovenske narodne opere tudi za naše ljudstvo. Rogška Slatina leži na meji slovenskega ozemlja in če vidi preprosto ljudstvo, da Slovenci zmoremo stvari, ki imponirajo tujcem, se krepi s tem tudi slovenska zavest, ki nam je v obrobih slovenskih krajev prav posebno potrebna.

Ne bi bilo brez pomena, če bi v Rogški Slatini nastalo središče slovenske glasbene reprodukcije ob času kopalniške sezone. Tudi Bled bi bil pripraven za to, ker je postal že tudi letovišče mednarodnega imena. Vendar pa na Bledu ni niti dvorane za gledališke predstave niti za večje koncerte, kar je oboje v Rogški Slatini.

Začetek za poletno slovensko glasbeno središče je v Rogški Slatini že narejen. Letos je bilo ustanovljeno že tudi: pri zdraviliški upravi artistski vodstvo, ko ga je prevzel sloviti slovenski umetnik tenorist g. D. Adrian, ki ima dobre zveze z zamejstvom. Treba bi pa bilo ustvariti še nadaljnje predpogoje za večji razvitik glasbenega življenja.

Rogška Slatina je danes predvsem zdravilišče in ji konkurira v Sloveniji samj Slatina Radenci. Da ohrani Rogška Slatina prednost, bi bilo potrebno, da dobi obnem tudi bolj poudaren letovski in bolj svetovljanski značaj. Tega bi ji dalo živahnjeje umetnostno gibanje, ki bi bilo gostom v zabavo. Prihodnje leto bo postavil tudi nov veljavski hotel s 300 sobami z vso sodobno udobnostjo.

Za razvoj glasbenih prireditev bi pa bilo treba predvsem preurediti kinematografsko dvorano, da bi bila za operne predstave pripravljena. Razširiti bi bilo treba oder in napraviti pododrisce, ki bi služilo lahko tudi za ekladišče. Oder bi se dal razširiti za 2—3 m in tudi poglobiti za več kot 1 m, če bi ga pomaknili čez predodrisce. Treba bi bilo napraviti v kinodvorani betonski strop ter ventilacijo, napraviti pravilna okna, namesto sedanjih več kot primitivnih desk in narediti na koncu dvorane tudi balkon, da bi šlo v dvorano več ljudi. Porabil naj bi se stari razsvetljalni aparat, ki je bil v ljubljanski operi nadomeščen z novim, tako

da bi bil oder tudi tehnično opremljen, kakor je treba. Tako bi nastalo četrto pravo gledališko poslopje v Sloveniji. Pa tudi fasado kina bi bilo treba olepšati. Stroški za vse to, če bi predelavo vodil izkušen arhitekt, ne bi bili tako veliki.

Za koncerte in plose je velika dvorana v Zdraviliškem domu kakor nalašč, saj je to dvorana, ki po svoji plemeniti arhitekturi presega vse dvorane v Ljubljani in tudi v Zagrebu in v Belgradu. Za koncerte na prostem pa bi bilo treba postaviti nov glasbeni paviljon in sicer na zahodnem koncu velikega parka pred Zdraviliškim domom, pa seveda v skladu z predeljem Zdraviliškega doma. Sedanji glasbeni paviljon je premajhen in dela naravnost uboren vtis in ne stoji na pravem kraju. Če bi postavili za novim glasbenim paviljonom še arkade za promenado v slabem vremenu, tako da bi gostje promenadne koncerte na prostem lahko poslušali tudi, če bi deževalo, bi bila to še posebna ugodnost za obiskovalce zdravilišča.

Prirediti bi pa bilo treba tudi prostor za gledališče, oziroma operne predstave na prostem, na kar gledališka uprava že misli. Na prostem bi lahko priredili predstave z velikim obiskom in velikim ansamblom, kar v kinodvorani ni mogoče. Prihodnje leto mislijo uprizariti Prodano nevesto na prostem.

Simfonične koncerte je že peljal g. kapelnik Neffat. Letos je priredil dva velika simfonična koncerta in enega manjšega. En koncert je dirigiral g. Sijanec, dva pa g. Neffat. Dosedaj so sodelovali pri simfoničnih koncertih v Rogški Slatini tudi godbeniki iz Doberne. Prav bi bilo, da bi bil vsak teden en koncert in sicer en teden veliki, drugi teden pa manjši simfonični koncert. V vsaki seziji bi se dal napraviti tudi manjši glasbeni festival za 1—2 dni z vokalnim, orkestralnim in mešanim programom.

Povabiti bi bilo treba tu in tam kakšnega dirigenta, ki ima slavno ime, da bi dirigiral veliki koncert. Močno prav bi bilo in bi bilo tudi izvršljivo, če bi povabili kakšnega pevca z svetovnim imenom, ki bi pel pel n. pr. v Salzburgu na poletnih slavnostnih prireditvah, med potom pa bi se ustavil v Rogški Slatini za kak dan. Tak poskus ne bi bil nemogoč in bi se tudi denarno izplačal, ker bi ob takih prilikah prišlo veliko gostov od drugod prav zaradi imena umetnika.

Z vsemi takimi mednarodnimi atrakcijami (dirigenti in pevci) bi Rogška Slatina pridobila na imenu v tujini. Treba bi pa bilo obnem, da bi vse glasbeno življenje zraven mednarodnih veličin ohranilo slo-

stotov. Glede kakovosti pridelka v Bački pravi Saazer Hopfen- und Brauerzeitung, da bo zelo slab. Po drugih poročilih znaša izpadek letošnjega pridelka v CSR po prvih rezultatih obratnja 25 do 30%. Producenti pričakujejo radi slabega pridelka višje cene in čakajo s prodajo. Za novo blago plačujejo v Zateu 750—1.065 kron.

Prometna ovira

na Sv. Petra cesti

Ljubljana je pričela rasti po prevratu, zlasti se je pa razširila z inkorporacijo okoljskih občin leta 1935. Sporedno z rastjo mesta pa se veča tudi ulični promet, tako da se povsod kaže potreba regulacije tega prometa. Prej dovolj široke ulice in ceste postajajo pretesne, hiše izven regulacijskih črt delajo prometu napoto, ki prav čisto pomeni resno prometno oviro.

Mestna občina skuša ustreči tudi potrebam sodobnega prometa. Zaradi velikih gmočnih žrtv pa se take regulacije ne dajo izvesti v tako hitrem času in toliknem obsegu, kakor si to sama želi. Med pomembnejšimi prometnimi regulacijami, ki jih je izvršila mestna občina je omeniti zlasti razširitev Gradišča, predor Ilirske ulice itd.

Ena največjih prometnih ovir v Ljubljani je tudi hiša št. 85 na Sv. Petra cesti, ki sega na cesto čez regulacijsko črto in napravila nekako tesen, ki je bila že čisto predmet časopisne, pa tudi zasebne kritike in pritožb. Javnosti pa najbrž ni znano, da teko pogajanja med mestno občino in lastnikom omenjene hiše za odkup njegovega sveta, ki sega čez regulacijsko črto, že polnih 10 let. Zato ne bo odveč, če se v kratkih črtah orise potek pogajanj in naznači vzrok, zakaj sporazum še ni bil dosežen.

Lastnik zadevnega posestva je prvič ponudil mestni občini leta 1927 odprodajo dela parcele št. 45 odnosno poslopja, v izmeri 73 kvadratnih metrov. Naslednje leto pa je dal lastnik na zapisnik izjavo, da prva ponudba ni misljena kot odškodnina za vseh 73 kvadratnih metrov odstopljenega sveta, ampak le za 1 kvadratni meter, kar bi dalo povsem nerealno ceno, česar mestna občina nikakor ni mogla sprejeti. Nato je stavil lastnik novo ponudbo, ki je bila še bolj nesprejemljiva enako kakor tudi naslednja poleti leta 1928. Glasom naslednje ponudbe z dne 22. julija 1929 bi veljal kvadratni meter odstopljenega sveta 220 din, poleg tega pa bi morala mestna občina nositi vse stroške za demontiranje stare stavbe za odkup sveta skupaj 63.584 din. Občina tudi na to ceno, kakor tudi na naslednjo ponudbo, ki ji jo je stavil lastnik 8 dni pozneje, zaradi previsokih zahtev ni mogla sprejeti. Nato je leta 1930 lastnik umaknil vse svoje ponudbe in izjavil, da se ne pogaja več. Vendar je napravil novo ponudbo jeseni leta 1931, ki pa je bila prav tako odklonjena, ker bi veljal po njej mestno občino odkup potrebnega sveta 134.585 dinarjev.

V novo fazo je stopilo vprašanje regulacije tega dela ceste pod sedanjo mestno upravo. Predsednik mestne občine je dne 27. maja t. l. odredil, naj se takoj začne pogajanja za odkup potrebnega sveta in je lastnik takrat stavil ponudbo, ki je še vedno visoka. Pogajanja se nadaljujejo in je upati, da bodo pri zadostni uvidevnosti lastnika v doglednem času uspešno zaključena, nakar bo hitro odstranjena prometna ovira na Sv. Petra cesti, kar bo hkrati tudi pridobitev za olepšavo mesta.

venski značaj. Ne le, da bi bilo treba na koncertne programe (tudi za promenadne koncerte) spraviti kar mogoče veliko slovenskih skladb, kar je tudi sedaj po možnosti delal kapelnik g. Neffat pri promeadnih koncertih, bilo bi treba tudi pri posameznih koncertih v zdravil. veliki dvorani upoštevati slovenska dela. Namesto čistih simfoničnih koncertov bi lahko priredili tudi mešane koncerte z pevskimi točkami, ki bi jih izvajali znameniti slovenski pevci, ki so dosegli slavje v tujini (takih imamo danes že več) ali pa, ki imajo doma resničen ogled.

Ljubljanska in mariborska Glasbena Matica bi naj priredili, oziroma ponovili v Rogški Slatini kak velik reprezentativni koncert iz zimske sezije s slovenskim programom kot slovenski večer. Slovenska narodna opera naj bi priredila vsaj kakšnih šest predstav v Rogški Slatini. Morala bi pa biti lahko uprizorljiva dela.

Predvsem je pa nujno potrebno, da se takoj izpopolni zdraviliški orkester, ki ima sedaj samo 26 godbenikov, ki so člani slovenske narodne opere. Stalen zdraviliški orkester bi moral imeti 44 godbenikov in pa še 7 godbenikov za jazz. Brez popolnega orkestra, ki sodeluje pri opernih predstavah brezplačno, se glasbeno delo v Rogški Slatini ne da dvigniti na višjo umetniško raven. V tem pogledu ni mogoče čakati in mora biti izpopolnitev orkestra prva naloga zdraviliške uprave za prihodnjo sezono.

Če bi izvršili vse zgoraj omenjeno, bi Rogška Slatina postala res poletno središče glasbe v Sloveniji in to s pravo umetnostno višino in bi Rogška Slatina veliko pridobila na privlačnosti za goste iz zamejstva in tuzemeljstva. Investicije in stroški bi se po našem mnenju izplačali, kajti stroški za glasbene prireditve same bi se krile z vstopnino. Slovenskim glasbenim izvršujočim umetnikom bi bilo pa materielno veliko pomagano in bi za to tudi glasbena reprodukcija v Ljubljani pridobila na kakovosti, ker če bi naši izvršujoči glasbeniki imeli večje dohodke, bi lahko mi imeli na razpolago še boljše moči kot sedaj ko igrajo udje orkestra iz Rogške Slatine pozimi v Ljubljani.

Gre obnem tudi za važno slovensko kulturno vprašanje, za povzdigo slovenske glasbe same. In prav glasba je najboljšo sredstvo za slovensko kulturno propagando. Gre pa tudi za povzdigo prometa s tujci, tedaj za materielno stran naših ljudi. Naj se torej banov

Podoba kitajske armade

(Dopis iz Washingtona)

Veak dan je kitajsko-japonski spor bolj napet in skoraj so že umolknil glasovi, ki so še upali, da bo moči ta spor mirno poravnati. Že več tednov so na severu Kitajske prave pravcate bitke med obema armadama in v Šangaju divja vojna vihra in leži tisoče mrtičev po cestah in hite begunci na vse kraje. Armadi obeh držav sta pripravljene, da se resno spoprimeta.

2.000.000 vojakov

Dobri poznavalci Daljnega vzhoda seveda pravijo, da Kitajska še zdavnaj ni zadostno pripravljena za kako odločilno vojno. Nič ni verjetno, da bi se številčno toliko večja kitajska armada mogla kosati z izorno opremljeno japonsko vojsko. Kitajci imajo edino to pred Japonci, da jih je po številu veliko več. Vsa moč kitajske armade sestoji iz 2 milijonov mož, ki so razporejeni na 162 divizij. Zraven je pristižni še približno 250.000 do 300.000 mož komunističnih čet, ki so v severovzhodnih provincah in o katerih je znano, da so dobro oborožene in izveščane. Te čete so najsrdečiji nasprotniki Japoncev in bi odločilno vplivale v vojni z Japonsko.

10. in 1. armada

Večji del drugih čet pa so še nepopisan list. Najslabše kitajske armade, to je 10. armada, ki se je leta 1932 proslavila v obrambi Šangaja, ni več. To armada, ki se je nato še udeleževala časih bojev na jugu Kitajske, so polagoma razpustili in razporedili po drugih provincah. Vendar si zdaj vodstvo prizadeva, da zbere poedine dele te armade in jih pokliče iz posameznih provinc in oživi prejšnjo 10. armada v stari obliki. Iz vojaške množice kitajskih čet je še omeniti armado generala Čangkajsjeka, tako znano »1. kitajsko armado«, ki šteje okoli 120.000 mož in ima pač najboljšo in najmodernejšo opremo. Za zdaj je ta armada najmočnejša bojna skupina Kitajcev; tudi izveščana je najbolje; vadili so jo nemški inštruktorji. Te čete so pač enakovredne japonskim.

Krivo sablje Mongolov

Ker se zdaj le poedini generali popolnoma vodijo kitajsko armado in na lastno pest in odgovornost vežbajo čete in skrbijo za orožje in opremo, zato so med poedinimi četami velikanske razlike. Zgolj po zunanju se to že s tem izraža, da niha število mož poedinih divizij med 7.000 in 15.000. Tudi izveščanost in oborožitve čet in s tem njih udarna moč se brez primere razlikujeta druga od druge. Treba si je le predstavljati, da so na Kitajskem oddelki, ki napadajo sovražnika še z zakrivljeno, težko sabljo starih Mongolov! Še nedavno so pri Peipingu »posebno korajžno« udarili z njimi.

Ni ladij, ni letal, ni motorjev...

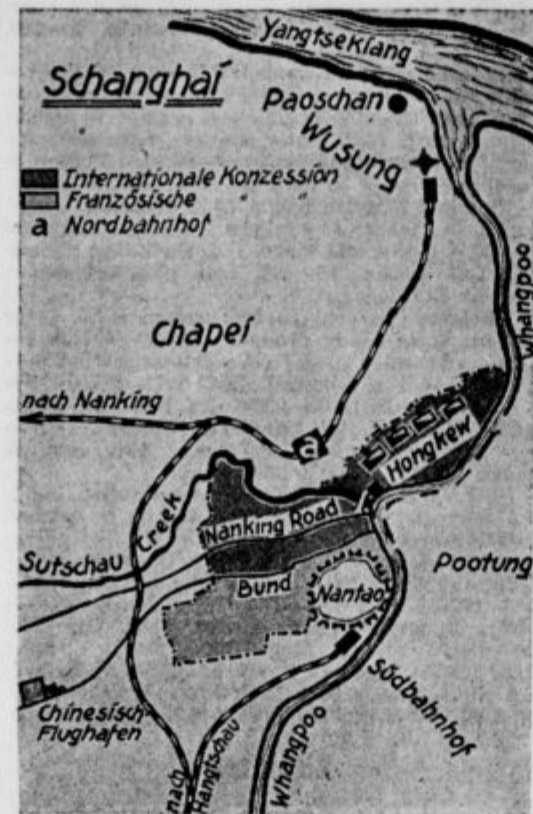
Najbolj ranljivo mesto kitajske vojske pa je brodovje, ki spričo japonskih bojnih ladij in križark ne bo moglo nikdar uspeti, nikdar da bi moglo preprečiti kako japonsko blokado! Kitajsko brodovje sestoji namreč iz popolnoma zastarelih križaric in manjših ladij in le malo ima moder-

nih bojnih ladij.

Slabotno je tudi kitajsko letalsko brodovje. Vendar so se Kitajci vprav v poslednjih letih močno potrudili, da bi, kolikor se le da, zamašili to vrzel. Zdaj ima Kitajska dobro izveščano letalsko osebje, ki pa ima pre malo — najvažnejšega — to je — letal! Kakor je presoditi, ima Kitajska okrog 400 letal. Vežbajo jih ameriški in italijanski častniki; letala pa so po večini iz ameriških tvornic. Do teh dni Kitajska nima niti ene svoje letalske industrije. Slabotna je dalje tudi oprema armade z motorji in jako huda rana je topništvo, ki mu manjka modernih topov. Slednjič primanjkuje poedinim oddelkom strojnica in kar jih je, so najrazličnejšega izvora, kar povzroča velike težave pri razdeljevanju municije.

Navdušenje!

Brez dvoma je kitajski generalni štab v hudih škripcih, zlasti še, ker nima vaje za razvijanje večjih bojnih pohodov. Vendar zaupa bojnemu navdušenju svojih čet in pričakuje, da bo to navdušenje nadomestilo tehniške nedostatke armade.

Načrt mesta Šangaja. Japonske čete so zlasti v mestnem delu Čapej, kjer so bili boji tudi leta 1932

Slavni svetovni pevec Šaljapin v kopalšču Emsu. Od leve: Šaljapinova žena, Šaljapin, njegova najstarejša hčerka

Neprijetni gostje

Konec maja so poslali 4.000 baskijskih begunskih otrok v Anglijo. Razna verska in karitativna društva so želela, naj bi otroke, ki so v španskih bojnih pokrajinah in ki so morali pretrpeti bojne strahote in lakoto, poslali v Anglijo, kjer naj bi dobili krepko prehrano, streho in vzgojo. Angleška vlada je obljubila pomoč, tako da so male Baske mogli oddati v razna taborišča v Angliji.

Nepripravi je mednarodni naziv otrok, nepripravi so povsod na svetu. A časih ta otroška lastnost vendarle prekorači svoje meje. Tako je bilo pri teh otrokih, ki v dno duše sovražijo španske nacionaliste. Dogajali so se slučajji, ki so zahtevali ostrih odredb in slednjič so morali 15 najhujših »nepripravi« izgnati nazaj v Španijo.

Londonski »Times« so večkrat pisale o baskijskih otrokih v Angliji. Nekaj poročil je pa vprav strašnih:

V taborišču pri Southamptonu so bili vsak dan nemiri in upori. Vodstvo taborišča je bilo prisiljeno, da je 150 dečkov izločilo in jih dalo zase. Ti fantje so napadli nekaj šotorov, ki so bili pripravljeni za katoliško službo božjo in so se ondi vedli ko vandali. Šotore so razrezali in oltarje podrli. Štiri baskijske duhovnike in baskijske učitelje so ti fantalini peovali in pretepali.

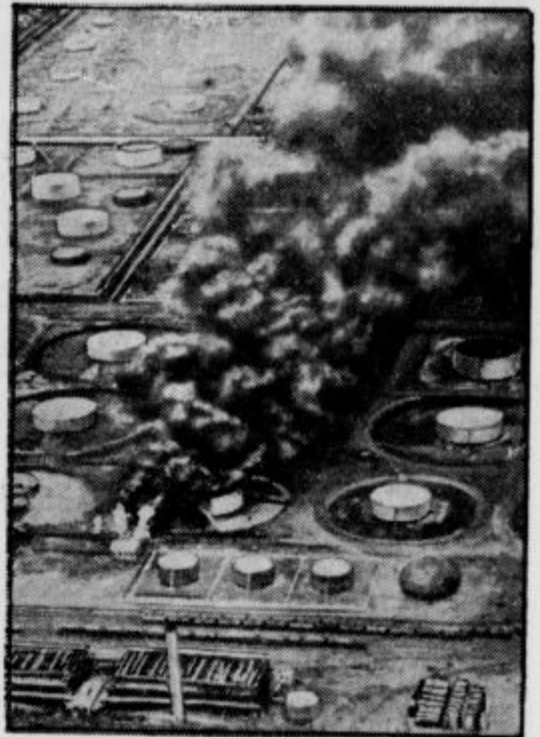
Ponoči (12. julija) so nekaj teh fantov zalotili, ko so kradli obleko. Zaradi tega je nastal tepež in so Baski lučali kamenje na nadzorstvo. Zdaj je v tem taborišču še 500 beguncev.

Med 7. in 9. julijem je prišlo v Harwood Pale pri Scarboroughu 80 begunskih otrok, med njimi je bilo nekaj dečkov. Čez teden dni so se že pričeli pritoževati zaradi hrane in so svojo nejevoljo izražali tako, da so kuharja z noži napadli. Kuhar je moral zbežati in se je skrtil na neko kmetijo, dokler niso neka španska učiteljica in angleški stražniki pomirili otroke. Kolodvodje so iz taborišča od-

stranili. Seveda so bližnji sadovnjaki vsi okleščeni in na njivah ni miru pred otroki. Sicer pa v tem taborišču ni bilo hujših neprilik.

V eno izmed najlepših waleskih dolin, v Brechfo, je prispelo 60 baskijskih dečkov. Ondi so kar na debelo uganjali pustolovščine. Blizu vasi so ustavljali automobile in motorna kolesa in so prosjčili za denar in kajo. Trije od teh divjakov so ugrabili avto in se vozili po okolici. Drugi so pobili šipe pri avtomobilih, vdrli vanje in pokradli vse, kar se je le dalo. Ko se je neki lastnik avta prišel pritožiti v taborišče, si je nakopal sovraštvo vseh fantalinov na glavo. Ko se je zmrščilo, se je vsa tolpa zagnala v vas. Neki taboriščnik pa je prej vendar posvaril vaščane, naj si zavarujejo okna in vse zaklenejo. Vendar so fantalini povzročili veliko škodo po vasi. Drugi dan so se enkrat naskočili vas in so neki sadovnjak popolnoma uničili. Le z veliko težavo je policija razgnala Baske, ki so bili vsi z noži oboroženi.

Zdaj odpošiljajo otroke v manjša taborišča in v karitativne domove po vsej Angliji. List »Times«

V petrolejski čistilnici v Whitingu je eksplodirala velika množina petroleja, da je bilo mahoma vse v ognju in črni oblaki dima. Več delavcev se je ponesrečilo. — Slika je posneta iz zrakoplova

piše, da bo zdaj vendar le mir, ko so poslali domov najhujše kolodvodje. Seveda ni čudno, da so ti otroci taki, ko že leto in dan ne vidijo drugega ko vojne grozote in jih je največ brez staršev in strehe.

Iz Pariza pa 18. t. m. poročajo, da je 1.800 begunskih otrok v taborišču St. Cloud kar pobesnelo, ko so zvedeli neresnično vest, da so Francove čete zavzele Santander. Največ teh otrok (od 6.—16. leta) je doma iz okolice Santanderja. Otroci so kričaje razbili šipe in pohištvo v taborišču. Ko so prišli stražniki, so jih otroci sprejeli s kamenjem. Nato so 21 najhujših razgrajčev poslali čez Cerebere nazaj v Španijo.

Narobe razume: »Menda vendar veste, zakaj sem vas ustavil?« — »Nič. Mogoče sem vam tako všeč?«

Kralj potepuhov

To je Anglež, David Wynn, ki se prav rad naziva »kralj potepuhov«. Njegovo življenje je ko pustolovski roman.

Njegov stari oče, doma iz Walesa v Angliji, je bil pomorski kapitan. Povsod je bil doma, le v domovini ne. Ni znano, kje je umrl. Brez dvoma že zdavnaj počiva na dnu kakega morja. Davidov oče je bil prav takšne krvi. Nekoč je odrinil v Amazonske pokrajine, da bi poiskal razna davna mesta in bogate zaklade in se ni nikoli več vrnil domov. Ali moremo od sina, Davida Wynna, pričakovati kaj drugega? V nekem angleškem listu sam popisuje, da je zbežal s svojim psičkom od doma, ko mu je bilo komaj pet let, da bi v bližnjem gozdu »odkril Afriko«. Dve leti pozneje so mu blodile po glavi zgodbe iz Amazonskih krajev, ki je v njih toliko slišal, preden je bil oče odpotoval tjakaj in sklenil je, da pojde tudi on v Južno Ameriko.

Ko mu je bilo sedem let, se je splazil na krov nekega parnika, ki ga pa ni pripeljal, kakor si je David mislil, čez Ocean, ampak le na francosko obalo, kjer so potepenčaki izsledili in ga pripeljali nazaj k materi. S štirinajstimi leti je v tretje usel od doma. »Slepega potnika« so iztaknili v trebuhu neke tovarne ladje. Zdaj so ga bolj trdo prijeli in David Wynn je moral v bližnjem pristanišču opravljati najbolj neprijetna in najbolj umazana dela.

Toda — nagnjenje za potepanje je bilo nepremagljivo. Čeprav je materi zvesto in sveto prisegel, da ne pojde nikoli več na morje, je bil kmalu nato na nekem parniku za na Tihi ocean. A to si je sla-

bo izbral. Na ladji so slabo ravnali z njim, hudo je moral delati in stradal je bilo tako nezadovoljno, da je veliko pomorščakov zapustilo na otoku Samoa ladjo in se je tako dolgo skrivalo po gozdnih otokih, dokler ni kapitan odrinil z ladjo dalje. Med temi mornarji, ki so si na rajskem otoku po svoje uredili življenje, je bil tudi »kralj potepuhov«. A njegov nemirni duh mu ni dal pokoja, le nobno pohajkovanje brez sprememb in nevarnosti ga je dolgočasilo. Ob pravi priliki se je vkrcal na ladjo za v Manilo. Ondi se je zapletel v štrajk mornarjev, nastali so krvavi spopadi s policijo in Wynn je slednjič prispel v bolnišnico na Manili, ki je pa iz nje zaradi strahu pred oblastmi pobegnil. Nekaj tednov se je preživljal le z rižem in bananami, prenočeval je v parkih in skrivnih ulicah.

Slednjič se mu je nudila prilika: neka ribiška ladja je sprejela pustolovca in ga pripeljala na otok Mindano, ki je drugi večji otok Filipinov. Tu je bil prvi domačinov, med mohamedanskimi Mornari, ki se jih beli že od nekaj boje zaradi njih krvočnosti in roparstva. Še dandanes imajo ameriške čete venomer opravke z njimi. David Wynn je odšel z njimi čisto sam in brez orožja. Vprav to je na te krvoločne gusarje brez dvoma dobro vplivalo; tujca so kar pristrčno sprejeli. Le to je bilo napak, da se je izdal, da je kristjan, zakaj Mornari so se zmeraj takšni, da se jim zdi največje dobro delo, če ubijejo kakega »nevernika«. In Davidu so hoteli dati celo neko domačinko-lepotico za ženo. A vprav to je bilo zanj znamenje, da mora spet na daljnjo pot. Neka džunka, ki je bila last kitajskih tihotapcev z opijem, ga je pobrala in vzela s seboj in ga pripeljala v — Šangaj. V Šangaju je David Wynn zapustil svoje sumljive tovarise in se odpravil dalje na pot v notranjo Azijo. Tako je »kralj potepuhov« zašel v kitajsko-japonske zmede. Če se ne bo vrnil živ iz njih, bodo morali potepuhi dobiti novega »kralja«, ki jim ga v današnjih časih pač ne bo težko najti...

Od pousod

Iz Casablance poročajo, da so slišali klice na pomoč nizozemskega parnika »Willemseplein«, ki je kakih 120 km oddaljen od severne portugalske meje. Baje je parnik trčil v drug neznan parnik.

V Bataviji je v tistem delu mesta, kjer so le domačini, izbruhnil tak požar, da je gorelo 1 km v dolžino in 100 m v širino. V nekaj urah je zgorelo 300 stanovanj in 1650 oseb je brez strehe.

Osem laških letal je poletelo na letasko dirko: Ystres—Damaak—Pariz. Med italijanskimi letalci je tudi Mussolinijev sin Bruno in Mussolinijev pilot Biseo. Dirkalna zračna proga je dolga 6.000 km.

Balon se je utrgal na letališču Cardingtonu v Angliji in ga je zaneslo 100 km daleč do Edmonda St. Burryja Ker je vlekel balon za seboj 1000 m žice, je bila v ozračju več ur velika nevarnost za letala. Balon so imeli vojaški krogi za opazovanje.

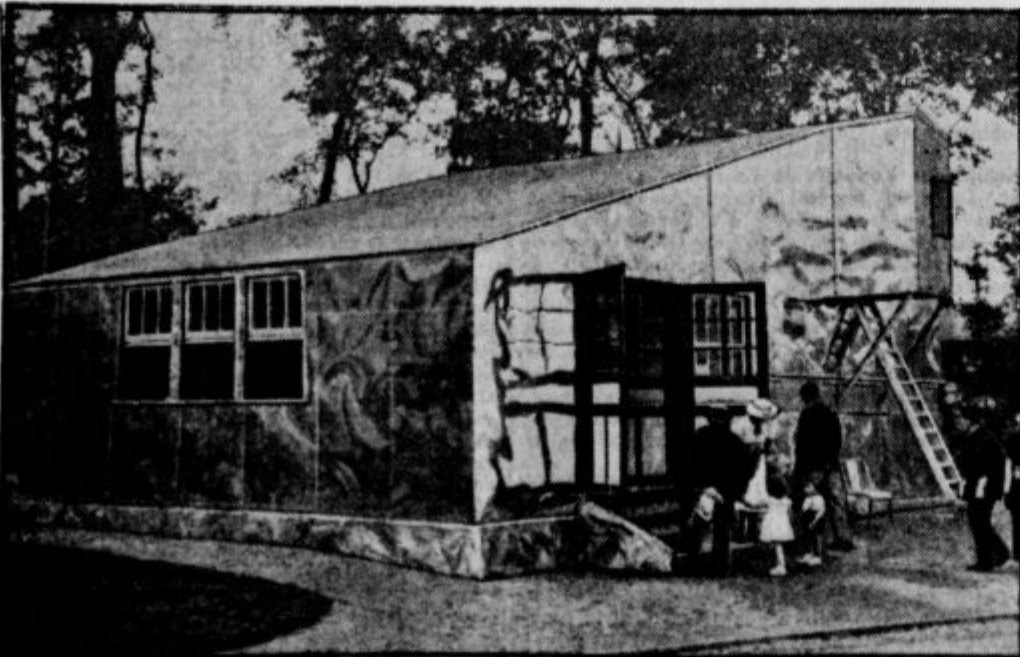
Hud orkan je med Belario in Igeo Marino ob jadranski obali severno od Riminija šest hiš odneel in jih 50 močno poškodoval. Štiri osebe so bile koj mrtve, 60 pa je ranjenih.

Četvorčki so prišli na svet! Takole oznanja to veselo vest v angleškem mestecu Thefordu poseben občinski sluga

Marjana je bila gospodinja lepega posestva, vendar pa ni bila nikdar zadovoljna; vedno je hotela imeti še kaj več. Ko je nekoč prišel mimo domači župnik, ji je dejal: »Poglejte, Marjana, od vseh kmetov daleč naokoli nima nihče tako debel krompir kot vi.«

Marjana: »Ni slab ne, ampak kje pa naj dobim droben krompir za prašiče?«

Najvišje stoječa planinska kočja sveta — na razstavi. Na pariški svetovni razstavi je videti to kočjo, ki jo bodo drugo leto postavili na vrh Montblanca (4.300 m). Poslopje, ki ima prostora za 24 oseb, je iz dur-aluminija in moreš vanj le po lestevici. Vhod se avtomatično zapre za vsakim človekom. Koča tehta 7 in pol tone in bo obložena z granitnimi skladi, ki jih bo treba 15 kubičnih metrov.

Koroški dijaki so zborovali

V mirnem, tihem Bilčevu smo se zbrali k našemu rednemu počitniškemu sestanku, ki je bil letos prirejen v okviru K. A. Proti večeru, 7. t. m., so se zbrali tamkaj od 20 do 30 študentov-višje-gimnazijcev in pet bogoslovcev v gostoljubnem Miklavževem domu, ki je bil že po svoji legi — nekoliko oddaljen od ceste — kakor nalašč za letošnje zborovanje.

S pesmijo in s svetlo mislijo v srcu smo prišli — sami mladi — od vseh vetrov, da pregledamo zopet svoje korake, da podamo bilanco, za koliko smo rasti v duševnosti in osebnosti od lanskega sestanka. Pristuhnilo smo tudi letos klicu novega življenja, nove mladosti, novega, še bolj globokega dela. Dostil je v nas razgibanost, revolucionarnega duha, nemira, negotovosti. Zato smo si slavili kot časovno poslanstvo in nalogo: urediti predvsem sami sebe, t. j. pravilno pojmovanje mladosti, ki je mora biti aktivna, udeleževati se v smislu normativnosti, do jedra zajeti oni pojmu mladosti, ki je duševno živa in sprejemljiva za vse novo spoznavanje in ravnanje.

V nedeljo dopoldne nam je govoril bogoslovec gosp. Hornböck, duša vsega dijaškega gibanja na Koroškem. Govoril je o organizatoričnih vprašanjih slovenskega koroškega dijaštva. Dobro premišljen in zasnovan referat je izvenel v besede, ki morajo biti vsakemu slovenskemu študentu markacija: Bog in narod. Sledil je razgovor, v katerega je posegel tudi naš bivši poslanec g. Ogris, ter povedal marsikaj koristnega iz svojih izkušenj. Popoldne je bil na sporedu izlet, ki nam je nudil krasen pogled na lepo Rožno dolino. Ona, ki je nekak moč vsakemu Rožanu, nam je nebole legla na usta: »Rožni dol si najljepši naokoli«.

V ponedeljek se zberemo ob pol 9 k prvemu predavanju. Predavatelj-akademik je žel za svoja izvajanja burno odobravanje navzočih. Po dokončanem razgovoru mu je v znak priznanja za učeno podajanje stavljene si snovi, postavil tovariš bogoslovec na glavo žametni »doktorhut« brez krivcev.

Najbolj pa so se razgibale naše mlade duše ob prihodu prof. dr. Tislerja, tajnika Prosvetne zveze g. V. Zwitterja, g. Dobnerka, dr. Krambergerja. Jeklene so bile besede, spregovorjene od teh gospodov in neizbrisane nam bodo ostale v spominu. Ob njihovih izjavah se nam je utrdila vera v dni bodočnosti, zaživel je naš nepodkupljivi idealizem, iznova smo zažutili neposrednost zdravlja v nas. Videli smo, kako vpliva na mladega študenta beseda, spregovorjena od moža-izobražena, ki v praktičnem življenju izvaja v doslednosti krščanska načela. — Odmor po kosilu izrabimo a kegljanjem, petjem in slikanjem. Popoldne stopi v dvorano kot govornik bivši poslanec g. župnik Stare, ki nam govori v vznesenih besedah o temi: dijak in katoliška akcija. Najbolj si bomo zapomnili njegove besede, ko je dejal: »Delo dijaka za svoj narod, za svoje ljudstvo, je delo katoliške akcije. To zaradi tega, ker je lovrstno delo v pravilnem skladu z božjo postavo, ki pravi: delaj v ljubezni za svoj narod! Potreba je, da si je dijak na jasnem o pomenu besede »agere«, akcije, ki mora biti vsestranska.« Sledil je razgovor, ki pokaže, da je predavatelj pravilno znal zajeti mlade poslušalce. V lepih, pesniško izoblikovanih besedah nam se govori bogoslovec gosp. Srient. Izvolil si je temo: Kmečki običaji, šege in navade našega ljudstva. Hvaležna je bila ta snov ter bodrilna, da se zanimamo v početnicah za veliko zakladnico tega narodnega blaga in bogastva. — Zaključno besedo imata g. Stare in bogoslovec, vodja vsega sestanka, gosp. Hornböck. Slednji nas poziva k zavesli, da smo študenti elita svojega ljudstva, iz katerega smo izšli, da se moramo kot takšni tudi izkazati na vseh poprišjih našega udeleževanja.

Zadnji večer smo ob veseljem smeihu in ubranem petju zaživel pravo mladinsko življenje.

Tako je potekel letošnji sestanek v obilnem, bogatem sprejemanju novih smernic, v oblikovanju mlade Koroške, ki se bo vzpela preko tragike, v katero je zavil danes tužni naš Korolan ... i.

Novo učne knjige

Za srednje šole: Ministrstvo prosvete je odobrilo sledeče učne knjige, ki bodo ob pričetku šolskega leta na razpolago v založbi Jugoslovanske knjigarne:

Cermelj-Lapajne, Geometrija za 1. in 2. razr. sred. šol.

Ziegler-Zabkar-Branc, Geometrija za 3. in 4. razred sred. šol.

Južnič-Kolarič, Nemška vadnica za erod. šole I. letnik.

Južnič, Francoska čitanka za 8. razr. sred. šol. Tome-Južnič-Korbar, Latinska vadnica za 2. r. klasičnih in 6. razr. realnih gimnazij.

Za meščanske šole: Ministrstvo prosvete je odobrilo sledeče knjige, ki izidejo začetkom šol. leta v založbi Jugoslovanske tiskarne:

Južnič-Kolarič, Nemška vadnica za meščanske šole I. letnik.

Cermelj-Lapajne, Geometrija za 1. in 2. razred meščanske šole.

stvo izredno zadovoljno z lastniki, ker so gospa Kubricht in Novakovi izredno naklonjeni delavstvu. Vencev je bilo okoli 40. Nosili so jih delavci. Prišla je domača gasilska četa s člani ptuj-ske gasilske župe. V sprejedu od grada do grobnice smo videli zastopnike iz Ptujja, Maribora in mnogih drugih krajev. Pogreb je vodil laporski dekan g. Ozimič v spremstvu petih duhovnikov. Krsto so nosili člani Slovenskega lovskega društva, ki so ob grobnici tudi izstrelili salvo kot zadnji lovski pozdrav. Krasen nagroben govor je imel domači g. župnik Bratanič, ki je slavil pokojnikove vrline in vrline vse Novak-Kubrichtove rodbine. Za g. župnika se je v imenu lovecev, domače šole in domačinov zahvalil in poslovil od rajnega domači g. šolski upravitelj. Pevski zbor pa je ob grobnici in že poprej pred gradicem zapel dve žalostniki.

Blagomu mlademu pokojniku svetila večna luč! Dobri, verni in ljudomilni družini Novak-Kubrichtovi pa naše odkrito sožalje!

Planinska slovesnost v Kamniški Bistrici

Vsem turistom širne Slovenije ter sosodne Hrvaške in Srbije bo dana možnost, da dne 5. septembra t. l. prisostvujejo planinskemu slavlju širšega obsega, ki bo obenem združeno z izletom na Grintovec. Pričakujemo, da se bodo temu slavlju pridružili tudi številni ljubitelji naših krasnih planin.

Da bo prireditelj čim mogočnejša, bodo k temu slavlju vabljene tudi turisti in njih prijatelji iz sosodne Koroške. Kamniška podružnica SPD je v to svrhu sestavila ožji pripravljalni odbor, ki je pridno na delu. Glavno zamisel in pobudo k uredničenju tega slavlja pa je dal član naše podružnice in vnet turist g. Divjak. Spored bo sledeči:

Na predvečer, t. j. v soboto 4. septembra, bo ob pol 9 uri zvečer na glavnem trgu v Kamniku promenačni koncert; istočasno pa zagori veličasten bengalični ogenj na 2558 m visokem očancu Grintovcu in na 2253 m visoki Brani. V nedeljo dopoldne bo uradni sprejem koroških gostov na Grintovcu, nakar bo skupen odhod v Kamniško Bistrico, kjer bo ob 11 uri dopoldne sv. maša. Po sv. maši bo celodnevna zabava z godbo in petjem.

Ta dan bo tudi vsestransko preskrbljeno z dobro jedajo in pristno pijačo — vse po prav zmernih cenah. Preskrbljeno je tudi za avtomobilski park na Kopsiškem in šrambo kolek. Slavlje pa se bo vršilo nepreklono ob vsakem vremenu.

Čisti dobiček je določen za postavitev prepotrebne zavetišča na »Podih pod Skutoč, kjer je bilo v zadnjih letih že več smrtnih nesreč.

Na razpolago bodo avtobusi, ki bodo vozili po običajnih cenah v Bistrico in zopet nazaj k vsem vlakom, po potrebi pa tudi v Ljubljano.

Ker je tovrstna prireditev prva v našem gorskem rajju, upravičeno pričakujemo največji obisk.

Novi rudniki ob avstrijski meji

V meziškem kotu je rudarstvo že od nekdaj silno razvito. Zadnja leta krize pa so zadela tudi te male rudnike v meziškem območju, da so uganeli drug za drugim. Samo angleško podjetje, ki koplje svinčeno rudo, se vedno bolj širi in povečuje svoje obrate. Sedaj pa so se pojavili na terenih opuščanih rudnikov novi rudolodci, ki pa iščejo železno rudo. Pred nekaj dnevi je prispel v Lom v meziški občini upokojeni jamomelec g. Anton Muškatev iz Celja, ki je začel s pomočjo 8 delavcev iskati na posestvih Hamuna in Navrnika železno rudo v opuščanih rudnikih. Izdatke financira tvrdka iz Zagreba. V okolici se govori, da so izgedli dobri, da najdejo izdatne žile rude in da bodo kmalu rudnik odprli. Prostor, na katerem zdaj kopljejo, je tik avstrijske meje. — Drugi rudnik premoaga sta pa odprla Alojz Osojnik iz Leš in Andrej Posar od Sv. Kristofa nad Laškimi in Lokovici na posestvu kmeta Desetnika. Zaposlenih je šest delavcev, ki iščejo premog, vendar baje ni izgledov, da bi naleleti na bogatejšo žilo. Tudi ta rudnik je blizu državne meje.

Novo mesto

Podrazitev drv. Deloma zaradi vremenskih nesreč, deloma pa zaradi dovoljenega izvoza lesa v inozemstvo so cene drvam že sedaj zelo visoko narasle. V mesecu juniju in juliju, to se pravi pred onimi strašnimi vremenskimi katastrofami, je bilo še mogoče dobiti meter suhih, bukovih drv za 45 do 55 din. Danes pa niti najslabših in popolnoma svežih, še mokrih drv ni več dobiti za ta denar. Današnje cene drvam se gibljejo že med 60 in 70 din za meter. Verjetno pa je, da bodo cene poskočile v jeseni in pozimi na 100 din in še več. Premožnejši meščani z mrzlično naglico kupujejo drva, dokler drži še ta cena.

Uvodni in metodični tečaj v Mariboru

Ze precej časa sem kaže banska uprava drav-ske banovine in Ljubljani precejšnje zanimanje za izobrazbo učiteljev kmečko-nadaljevalnih šol, potom katerih naj se v kmečki mladini oživi ljubezen do rodne grude, dvigne kmečki ponos, rehabilitira in sanira vse in ponaga tem potom kmetu, stebru države.

Tako je tudi letos priredil kmetijski oddelek banske uprave v Ljubljani uvodni in metodični tečaj za učitelje kmečko-nadaljevalnih šol na bano-vinski vinarški in sadjarški šoli v Mariboru od 2. do 14. avgusta t. l. pod spretnim vodstvom kme-lijškega svetnika g. Krošiča, ki je znal z živo besedo vzbuditi zanimanje za poreda vprašanja kmečkega problema, ki je znal vzbuditi zanimanje za našo propadajočo vas pod težo časa in razmer. Dalje je v tečaju zanimivo govoril o kmetijski pesmi in prozi g. prof. dr. Dornik, o socialnih problemih vasi in mesta socialni referent mariborske občine gospod Brandtner, o higieni in splošno o zdravstvu na deželi je prepričevalno in strokovno govoril gospod dr. Vrtovec, o kmetijem gospodarstvu g. inženir Sifter, dalje nas je seznanil s kmečko zakonodajo g. dr. Kežžar, a z metodo na kmečko-nadaljevalnih šolah pa nas je seznanil stari praktik, šolski up-ravitelj g. Gosak iz Tebarja, o narodopisju nam je živo govoril g. prof. Baš, a z občinsko zakonodajo in nje ustrojem pa nas je seznanil o svojo pre-pričevalno besedo g. dr. Kukman.

Ob zaključku tečaja so je zahvalil starošina te-čaja gosp. Kramer Janko, šolski upravitelj iz Celja, navzočemu načelniku kmetijskega oddelka za trud in pomoč, nakar je načelnik g. inž. Podgornik go-voril o bistvu šole, kmetstva in o sanaciji vasi. Pev-ski kvintet je pod taktirko Milana Pertota precizno od-pel »Polje« in »Oj Doberdoli!«. Po razdelitvi spril-čeval je bil konec oficelnega programa in po kosilu smo se poslovili in razšli na vse štiri strani. Kme-ko-nadaljevalna šola pa je dobila 35 učiteljev več za delo v šoli in za sanacijo vasi, najvažnejše celice države.

Melika

Trifarsko žegnanje bomo imeli letos 29. avgu-sta, zadnjo Jernejevo nedeljo. Prilski bodo romariji od vseh strani, tudi iz Hrvaške in drugih oddalje-nejših krajev. Vivodinci se že pripravljajo in imajo že izbrane in pripravljene jance in male pujske, ki jih bodo spretno vrtili pod trifarskimi lipami in stregli romarjem in gostom. Tudi dobro meliško kaplico bodo točili, seveda jo bo imela tudi naša Kletarska zadruga dovolj na razpolago in jo vsem priporočamo. Pridite k Trifarski Materi božji na božjo pot in veseli boate z nami in ne bo vam žal.

Gosenice so marsikateremu kmetu uničile sko-raj vse letošnji pridelek zelja. Pjavile so se na-enkrat in v tolikih množinah, da je bila vsaka re-šitev skoraj nemogoča. Ubogi kmet, ki mu je uni-čena najbolj vsakdanja ječa — kiselje, zlucin-cem, ki so podžagali naš evhariistični križ, so obla-ti že na sledu. Kazni ne bodo ubežali, pa če imajo še take zveze in zaslonbe, magari mednarodne.

Spot

„Hermesovo“ dirkališče spet oživel

Neglede na to, da dirkališčna progla še ni v stanju, da bi ustrezala kolesarskemu tekmovanju, ni dneva, da bi se tam ne poskušali naši mladi kolesarji, med katerimi je večina še nepoznanih. Poseben zvečer se jih zbira precejšnje število, da v nekaj krogih preizkušajo svoje sposobnosti, drug drugega spoznavajo v vožnji, uravnajajo držo na kolesu, vadijo noge, ki so navajene svobodnega teka; na prisljni tek (»Musslaufe«) itd. So to veči-noma novinci in juniorji. Razred zase, kakor Tro-bee, Kačič in še kdo, pa spozna za primernejše, da se ne uri zvečer, temveč podnevi (kajti prava tek-

ma bo seveda podnevi ob soncu — če bolj in so zato nočejo mešati z mladino. Oba ta dva sprinler-ja vozita zelo dobro in videti je, da bosta marsiko-ga presenetila. Po mnogoteri neuspehi cestni dirki lani in letos, bo Jule dne 29. t. m. golovo prišel na svoj račun. Kaj bo rekel — Valant, Rozman, Močnik in še kak drug nepričakovan gost — se bo videlo potem, ko bodo vozili drug ob drugem v ostri borbi. Vse torej kaže, da takih dirkaliških kolesarskih tekem nismo zlepa videli, tako glede števila sodelujočih dirkačev kakor tudi po obšir-nem in zanimivem programu.

Mars — Kranj

V nedeljo na igrišču Hirijske (bivši Slovan) prijateljska tekma med gornjima kluboma. Mars hoče že v nedeljo dokazati, da spada med prvo-rzredne klube, s katerimi se bo srečeval v bodo-čem tekmovanju. To bo tudi nekakšna preskušnja, ker bo Mars nastopil z nekaterimi novimi močmi. Zanimanja vredna pa bo tudi predtekma, med Slo-vanom in Mladiko, ker je že znano, da je tudi Mla-dika precej ojačila svoje vrste. Vsi, ki se zanima-jo za lep nogomet, bodo v nedeljo gotovo prisostvo-vah tej prireditvi. Začetek glavne tekme bo ob 16.15, predtekma pa se prične ob 14.45.

Razpis

propagandnega lahkoatletskega tekmovalna SK Plan-ine po dolžnosti, ki se vrši dne 5. septembra t. l. začenši ob 9 dopoldne na Stadionu (ob Tyrševi cesti). Tekmuje se po pravilih in pravilnikih JLAZ. Tekališče je dolgo 400 m, je pokrito z igriški in ima dva nedvigljena zavoja. Pravico nastopa imajo vsi verificirani in neverificirani atleti: juniorji in seni-orni klubi, članov JLAZ. Prijave s priloženo prijavnico dn 2 za teško in atleta ter dn 5 za moško je poslati najkasneje do 2. septembra ob 12 opoldne na naslov: SK Planina — Franc Jeglič, Ljubljana, Kongresni trg 2.

Pravila nogometne igre

(Nadaljevanje.)

Zapiranje:

Pod zapiranjem je razumeti oviranje nasprot-nega igralca pri igri s tem, da se igralec postavi pred protivnika in mu zapre pot. — Zapiranje je dovoljeno neglede na to, ali je žoga v bližini ali ne.

Remplanje se sme izvršiti samo v cilju borbe za žogo, zapiranje pa ob vsaki priliki torej z namenom da se nasprotniku onemogoči driblanje, mu zapre pot k boljši poziciji ali prepreči, da ne pride do žoge.

Ni potrebno, da bi igralec, ki zapira, stal na mestu, lahko se pomika s protivnim igralcem na levo in desno, ne sme pa pri tem iztegovati rok in mora biti pred nasprotnikom koliko toliko zrav-aan. — Odrivanje pri zapiranju ni dovoljeno.

Navodila za sodnika:

Prestopki po § 9 se kaznujejo z direktnim prostim udarcem, če pa so izvršeni v lastnem ka-zenemk prostoru pa z kazenskim udarcem.

Za kaznovanje po § 9 je treba presoajati samo one prestopke, ki so izvršeni namenoma. Nena-mernih prestopkov sodnik ne kaznuje.

Kdaj je podan namen in kdaj ne, o tem določa samo sodnik.

Borba pri nogometu sme obstajati samo z gor-njim delom telesa. Uporaba nog in kolena, da se nasprotnika udari ali brane in vsaka uporaba rok in komolcev, da se nasprotnika udari, odriava ali zadržuje, je prepovedana.

Ker vsak prestopek lahko povzroči težko te-lešno poškodbo, mora sodnik kaznovati tudi če sa-mo poizkus prestopka, izvršeni prestopek pa mora kaznovati.

Na primer: Igralec naskoči žogo (starta) z moč-no naprej izlegnjeno nogo v trenutku, ko se na-sprotni napadalec nahaja v dosegljivi bližini. — Napadalec bi lahko poškodoval, če se mu ta ne bi pravčasno izognil.

V tem primeru sodnik kaznuje že poizkus pre-stopka s prostim udarcem, razven če bi napadalec odbržal žogo.

V takim slučajju sodnik ne zaustavlja igre, ker bi imela kaznovana stranka od prekinitve koristi.

Igralec, ki je izvršil ta poizkus prestopka pa o prvi priložnosti opomni.

Kar se opominov tiče, zadostuje, da se igralec opomnja samo enkrat, ponoven prestopek pa se kaznuje z izključitvijo.

Pravilo 10

Pri izvajanju prostega udara se protivni igralci ne smejo približati žogi več kot na 9,15 m in to vse dotlej, dokler udarec ni izveden, razven v slučaju, če se nahajajo na lastni prečni črti v vratih.

Žoga je v igri, čim je prevallala pot svojega oboda.

Igralec, ki je izvedel udarec, ne sme z žogo ponovno igrati, dokler se je ni dotaknil kateri-koli drugi igralec.

Program in vrstni red disciplin je sledeči:

1. tek 100 m; Jun. C; 2. tek 60 m; Jun B; 3. tek 200 m; sen. 4. met disk; sen.; 5. skok v višino; Jun. B; 6. tek 1000 m; Jun. B in C; 7. troskok; Jun. C; 8. met krogel; 5 kg; Jun. C; 9. tek 5000 m; sen.; 10. skok ob palci; Jun. C; 11. skok v dalj. sen.; 12. štafeta 4 X 100 m; Jun. C.

Črna Prst nad Bohinjem vabi planince. V nedeljo dne 22. t. m. bo ob 10.30 minut sv. maša pred Orož-novo kočjo. Za planince je najprimernejše, da pre-nočejo v soboto v Orožnovi koči ter se povzpajo v ne-deljo jutra na vrh Črne Prsti. Popoldne je še dovolj časa za poset Bohinjskega jezera, ker vodi udobna pot od Orožnove kočje do Sv. Janeza. Razgled z vrha Črne Prsti je edinstven; vsi vrhovi Julijskih Alp se bliščejo v polkrogu in v dolini se svetlika morje, Kdor se ni imel tega edinstvenega užitka, naj pohiti na Črno Prst.

Kongres Zveze planinskih društev bo letos v Novem Sadu dne 4. in 5. septembra t. l. Po kongresu se bodo vršili izleti na Fruško goro in Samadijski Udeležencem je odobren 50% popust pri voznihi na državnih železnicah in na rečni plovnih po Donavi. Interesnejše dobijo podrobne informacije v pisarni SPD, Aleksandrova cesta 4/L.

SK Grafika Jutri ob 14.30 popoldne pozivam na igrišče SK Korotana na Rakovniku sledeče igralce: Bačak, Marn, Lado, Boltavzer, Usnik, Zagar, Pibern, Božan, Poltrato, Vili, Bone, Rozman, Gostin, Bizjak, Cimperman. Igramo na pokalnem turnirju SK Ko-rotana. Vsi in točno! — Načelnik.

Početni udarec (z izjemo v § 2 navedenih po-sebnih določih), udarec z vrat (z izjemo v § 7 n-vedenih posebnih določih) in udarec s kola so v smislu tega pravila prosti udarci.

Če se igralci pri izvajanju prostega udara ne oddaljajo od žoge v predpisani razdalji jih je opomniti in v ponovnem slučaju izključiti.

Sodniki se prav posebno opozarjajo, da sma-trajo poizkuse zavlačenja izvedbe prostega udara za nešportno obnašanje. (Int. Board 1910.)

Podrobna razlaga pravila 10

Pravilo: Pri izvajanju prostega udara se protivni igralci ne smejo približati žogi več kot na 9,15 m in to vse dotlej, dokler ni udarec izveden, razven če se nahajajo na lastni prečni črti v vratih.

Žoga je v igri čim je prevallala pot svojega oboda.

Igralec, ki je izvedel udarec ne sme žoge ponovno igrati, dokler se je ni dotaknil katerikoli drugi igralec.

Početni udarec, (z izjemo v § 2 navedenih posebnih določih) udarec z vrat (z izjemo v § 7 navedenih posebnih določih) in udarec s kola so v smislu tega pravila prosti udarci.

Prosti udarec.

Prosti udarec je udarec na mirno ležečo žogo v poljubni smeri. Če žoga ne miruje, je udarec ponoviti.

Izvajanje prostega udara: Pri izvajanju prostega udara je važno:

1. da se izvede udarec v poljubno smer z mesta, kjer je bil prestopek storjen;

2. da mora žoga mirno stati, sicer udarec ponoviti;

3. da je žoga v igri, čim je prevallala pot svo-jega oboda;

4. dokler udarec ni izveden, morajo protivni igralci biti od žoge oddaljeni najmanj 9,15 m, razven v slučaju, če stojijo na lastni prečni črti. Igralec, ki se ne pokoravajo tej odredbi, je opomniti, v ponovnem slučaju izključiti;

5. igralec, ki je izvedel udarec, ne sme z žogo ponovno igrati, dokler se je ni dotaknil katerikoli drugi igralec;

Vabiva vse,

ki jim je znano, da obstoji med nama kak za-koniti zadržek, ki izključuje neoviran zakon, da to nama nepowredno ali potom matičarja ali občinske uprave, matičnemu uradu Subotica br. 503-II 1937, pošljejo svoje prijave.

Stajer Arnold, Subotica, Petrovogradska 7. Marija Völgy, Subotica, Horgoški put 81.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda. **Din 1** —; ženolovnjaški oglas **Din 2** —; Najmanjši znesek za mali oglas **Din 10** —. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska, 3 mm visoka pelitna vrstica po **Din 3-50**. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

TEL. 21-24 MATICA

Razkošna opereta s temperamentno **Marijo Röck**

Duet

(Und du mein Schatz fährst mit)
Partner **Hans Söhnker**

TEL. 27-30 SLOGA

Grandiozna opereta

Koncert na dvoru

Marta Eggert in Johannes Heesters

predstave danes ob 19.15 in 21.15 ur

Vajenci

Vajenko

z malo maturo sprejemem v modno trgovino v industrijskem kraju. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Praktikantinja«.

Službodobe

Pet mizar. pomočnikov sprejme takoj škerbine & Komp., Vižmarje, št. Vid.

Služkinjo

za vsa dela išče krščanska družina. — Naslov v upravi 13213. (b)

Kuharico

samostojno — išče večje podjetje v Ljubljani. Ponudbe z zahtevo plače v upr. »Slov.« pod »Zanesljivca« št. 13028. (b)

Službo dobi

v trgovini na deželi, pošteno dekletko iz krščanske hiše s trgovsko izobrazbo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prodajalka« št. 13135. (b)

Prodamo

la jedra

5 kg 80 din, celni orehi 50 kg 225 din franko vozna razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (1)

Šivalni stroj

pozrežljiv, z okroglim bočnikom nemški fabrikat, ki tudi šitka, poceni napredaj. Nova trgovina — Tyrševa 36. (1)

Najboljši trboveljski premog

brez prahu koks, suha drva **I. Pogačnik** Bežičarjeva 5 Telefon 20-55

Enodružinsko vilo

komfortno, z vrtno, za Bežigradom zaradi smrti oddamo stalno v najem. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13189. (n)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno nabraženi posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 37-33, ima napredaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Denar

Vrednostne papirje vseh vrst kupuje Slovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10, tel. 37-52.

Hranilne vloge

vseh denarnih zavodov, terjatve in vrednostne papirje

vnovčim

najkulantneje po najvišji ceni

takoj v gotovini

AL. PLANINSEK, LJUBLJANA, Beethovnova ulica 14, telefon 25-10.

Hranilne vloge

Prve hrvaške štedionice, večje zneske vnovčev po najvišji ceni, izplačilo takoj v gotovini. Trg. ag. bančnih poslov Alojzij PLANINSEK, Ljubljana, Beethovnova 14/I, telefon 35-10. (d)

BANČNO KOM. ZAVOD in MENJALNICA

MARIBOR Aleksandrova ulica št. 40 vnovčuje

Hranilne vloge

bank in hranilnic, kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni.

SOBE

ISČEJO: Gospodična

išče sobo z uporabo kladirja, envent. tudi kopalnice. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Konservatorij« 13122. (s)

ODDAJO:

Privatno prenočišče

v Zagrebu dobite v lepi, čisti sobi s strogo posebnim vzhodom s kopalnico, blizu gl. kolodvora, Radlišna 15/II., levo. (f)

RAVNATELJA

sprejme hotel v Sloveniji. Reflektira se na prvovrstno moč z večletno prakso. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 13141

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 21. avgusta: 12 Plošča za ploščo hiti v pisano vrsto veselih stvari — 12.45 Vreme, poročila — 13.15 Cas, spored, obvestila — 13.15 Plošča za ploščo hiti v pisano vrsto veselih stvari — 18.46 Freudovi učenci (g. prof. E. Hrovat) — 19.30 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura; O sodobnem mestu (Ivo Zoričič, publ. iz Zagreba) — 19.50 Pregled sporeda — 20.00 Zunanji politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Vesel pisan večer, ki ga priredita za radijske poslušalce Jožek in Ježek — 22.00 Cas, vreme, poročila, spored — 22.15 Radijski orkester.

Drugi programi

Sobota, 21. avgusta: Belgrad: 20 Ljudski večer — Zagreb: 20 Vokalni koncert — 20.30 Klavir — 21. Petra ura — Dunaj: 19.30 Zabavna športska reportaža — 21. Klavir — 21.50 Arije — 22.30 Plesna glasba — Budimpešta: 20 Vesel večer — 23. Ploščo — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba — 21. Igra — 22.15 Izbrana in plesna glasba — Rim-Bari: 21. Opera — Praga: 20. Pester program — 22.35 Kavarniška godba — Varšava: 19. Lahka glasba — 20. Za Poljake v tujini — 21.05 Pester koncert — Königsberg: 20.30 Slavnostni koncert ob 700-letnici mesta Elling — Lipsko: 19.30 Plošča — Strassbourg: 21.30 Prenos koncerta iz Ostenda. Belgrajska kratkovalovna postaja (49.2 m) pronaša 21. avgusta reportaža z Bleda; ob 13.45 predavanje v srbskohrvatskem jeziku, ob 20 v nemškem, ob 20.15 v angleškem in ob 21.30 v francoskem jeziku. Od 21.45 do 22.30 glasbena reportaža (orkester).

Triperesna deteljica

Spisal M. Kunčič. — Ilustriral M. Sedel.

»Mir!« je zakričal najstarejši orožnik, ki mu je rotenje ciganov, tarnanje cigank in vekanje otrok že presedalo. Pokazal je z roko predse in ukazal: »Alo, gremo naprej!«

Cigani so sprevideli, da jim drugega ne kaže kot ubogati. Pohlevno so se uvrstili pred orožniki in s povešenimi glavami odkorakali po beli cesti. Dva orožnika sta gnala večji trop ciganov in cigank, tretji pa je stopal za ciganom Miškom in poglavarjem Murijem.

Prav odpredaj so se počasi pomikali ciganski vozovi, v katere so bila vprežena tako stara in koščena kljuseta, da bi jim lahko prešel vsa rebra.

Zahtevajte povsod naš list!

Okusna in lahko prebavljiva

NESTLE-JEVA MOKA

je zelo primerna hrana za otroke v času poletne vročine

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo, da nas je zapustil naš dobri soprog, oče, stari oče, brat in tast, gospod

Karel Karpe

posestnik in zvanik drž. žel. v p.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 22. avgusta ob 17 iz mrtvaške veže splošne bolnišnice k Sv. Križu. Ljubljana-Moste, dne 20. avgusta 1937.

Zalujoči: Marija, soproga; Marija por. Trtnik, Angela por. Civha, Zofi, Rozi, Fani, hčerke; Anton, Stanko, Drago, sinovi, in ostalo sorodstvo.

Pogrebni zavod Gajšek Ivan, Ljubljana.

Zahvala

Ob prerani izgubi našega nečaka in bratranca

Borisa Agreža

učitelja v Zabnici

smo prejeli toliko izrazov sočutja in se tem potom prav vsem iskreno zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni ban. zdravniku g. dr. M. Skofu, ki je do zadnjega lajšal trpljenje pokojniku, kaplanu g. J. Gregorju za podelitev verskih tolažil, č. duhovščini, br. dr. F. Benedičiču, ki se je v imenu sokolstva poslovil od pokojnika, vsem sokolskim društvom za spremstvo, njegovemu šol. upravitelju g. Vidicu iz Zabnice za ganljivo slovo, ostalim govornikom, njegovim osebnim prijateljem iz šolskih let, vsem stanovskim tovarišem ter številnemu prebivalstvu, zastopnikom društev in šolski mladini iz Zabnice in Skofje Loke, ki so tako daleč prišli spremljati pokojnika na njegovi zadnji poti. — Prav tako iskrena hvala vsem številnim darovalcem vencev in šopkov ter onim, ki so tudi v tisku ovekovečili njegov spomin. Rajhenburg, dne 20. avgusta 1937.

Zalujoče sorodstvo.

Tužnim sreem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil naš dobri oče, stari oče, tast, brat, gospod

Leopold Varl

vpok. drž. železnice

v 85. letu starosti. — Pogreb blagega pokojnika bo dne 21. avg. ob 16 iz mrtvašnice na Pobrežju, na mestno pokopališče. Sv. maša zadušnica bo darovana v ponedeljek, dne 23. avg. ob 7 v magdalenski cerkvi.

Ohranimo blagemu pokojniku časten spomin! Maribor-Poljčane-Oplotnica-Bitollj-Cerknica, dne 20. avg. 1937.

ZALUJOCI OSTALI.

Agnes Günther:

Dušica - Rožmarija

No, lepa je že videti tvoja obleka in mehko se ti prilega! In ta krasna vezena! Dovoli, da vidim tvojo zlato zapon na obleki! To je pa velik metulj!

»Upala sem, da boš spoznal, da je to moja metuljna obleka in domnevam se v njej, kot bi bila pravkar izleza iz svojega goseničjega ovoja. Kaj misliš bo ti Harro všeč?«

»Teško vprašanje!... O, ti gospodje umetniki!«

»Ali me ne boš izdal, oče, in boš...«

»...da, tedaj ti hočem povedati, kako sem prišla do te obleke.«

»Nehaj že, Rožmarija! Ta bleščeča šara mi že gre čez glavo! Če že mora biti, no, naj pa bo! — Nimaš pojma, koliko načrtov mi uničuje ta pariška norija in koliko važnega in potrebnega radi nje ne morem dovršiti!«

Vsa osupla pogleda Rožmarija svojega očeta. Nenadoma je posvetila luč nekam, kamor še nikdar ni smela zreti. Brž sede na naslonček njegovega stola ter ovije svoje nežne roke, ki so pokrite le s fino tkanino, skoz katero prosvita njena bleščeča bela koža, okoli očetevovala vratu ter mu gladi njegovo vroče čelo. Ceprav je zelo velika, vendar ne tehta mnogo in stol prav lahko zdrži njeno težo.

»Nisem ti hotela tega brž povedati, oče. Za to mojo obleko gospod upravitelj že ne bo dobil računa. Risbo sem bila namreč sama izdelala, Liza je pa šivala. Vezanine sem vzela iz svoje skrinje. Vedno kaj levega vezem in če ne vem vselej, kaj bi s tem takoj počela, vtaknem to v svojo rumeno skrinjo. In od tam sem jih zdaj nekaj vzela. To japonsko svilo pa mi je podarila teta Helena ter je obenem trdila, da je zelo trepžna.«

»Otrok, to vendar ne gre! Vendar ni mogoče, da bi si kdo svojo obleko sam šival!«

»Liza jo je šivala, oče! Zdaj boš že moral

ostati pri besedi, da je ta obleka lepa. In tale široka rokava, ki sta prišita nad oškima, to so moja metulja krila. Ako ti je tako prav, ti ne bo treba imeti dveh Parižank!«

»Ti bi bila primerna soproga moža z omejenimi sredstvi, če te še ne prevzame ta pariška blaznost. — Ti je Harro že kaj pravil o sprejemnici v svoji novi hiši?«

»O tej že davno vem! Govorila sva že mnogo o njej ter gradila v duhu in izražala svoje želje. — In to bi zdaj že naj bilo dejstvo! — In svojega načrta o zlatih mozaikih tudi ni izpremenil. Ah, ko bi mogli Harro pri teh malo pomagati! Nikdar v življenju bi ne zaželela pariške obleke!«

»Potemtakem bi jaz pri Harrovih mozaikih zaslužil, Rožmarija. Kaj, ko bi z njim o tem govorila?«

»Ah, on tega vendar ne bi sprejel! Saj je toliko na to ponosen, da si je vse to sam pridela!«

»Rožmarija, nečesa si me pravkar spomnila, Harro kleše kamenje na svojem dvorišču in slehernik ga lahko vidi odetega v belo haljo — pri delu! To bo že moral opustiti!«

»Kiparji nosijo vsi bele halje, oče!«

»Naj jih že nosijo, toda Harro stoji v odprti lopi pri delavcih! Pomisli, če bi mama prišla mimo in bi to videla!«

»Ona tega ne razume, zato tudi od nje tega ne moremo zahtevati.«

»Toda to stanje je nevdržno!«

»Ah, ta lepa hiša, v kateri je Harro celo kamenje oklesal z lastnimi rokami!« vzklíkne prita-jeno Rožmarija. Enkrat si jo bom že smela ogledati, kajne, oče? In nekaj sem mu bila obljubila za njegovo hišo. To bo menda le sprejell! In zdaj pripoveduje:

»Ena izmed sob se imenuje kotiček za kujanje. Dala sva namreč vsem sobam svoja imena. Tudi sobo za tete bo opremil Harro. V tej naj bi stanovali strogi dami iz zavoda, če bi ga kdaj obiskali. Torej ta soba za kujanje dobi stensko prevleko, katero bi naj oživljali ozki vezeni trakovi. Ko sem se še učila vesti, mi je bil Harro obljubil, da bom jaz smela to narediti. Snov bi seveda morala biti vesela, da se bo vsak, ki se bo ozlovoljen

umaknil v ta kotiček, tam razvedril in vzradočen zopet odšel.«

»Kaj misliš, Rožmarija, če bi mami opremili takšno sobico?«

»Hočem ti priznati, oče. Precej teh trakov sem že pripravila. — Eden izmed teh ima sinjensvileno ozadje. Sveže zelene bukove vejice — vmes posegajo hojnine veje. — Pripogibajo se nad ozko, zeleno pojo, na katero prodirajo sončni žarki... Pri tem se mora polastiti človeka misel na majniški gozd. Ni namreč lepšega na svetu, kot je naš domači gozd v maju, s svojim mehkim, svilenim listjem.

Drugi je iz opalovega atlasa, v katerem so vezene srebrne niti in drobni kristali, ki predstavljajo trnjev grm z ivjem. Med vsem tem srebrom, med to belino in rjavo modrino se blesti nekaj rdečih jagod. Takšen je bil gozd, ko sem Harra prvič videla.

Tretji se imenuje »Radosť ob vodi«. Predstavlja temnozelen ribnik iz naše Wachove pokrajine, katerega obkroža visoko, lepo bicevje s svojim temnim listjem... Nad njim pa švigajo modrolesteči kačji pastirji, katerih je nebroj. Na drugem mestu se pa zrcali v vodi sinje nebo.«

»In vse to imaš že pripravljeno, Rožmarija?«

»Jaz nad vse rada vezem. Odkar nimam nikogar, komur bi smela prisostvovati pri slikanju, je to moje največje veselje. Tudi mami sem že bila marsikaj ponudila. Toda ona tega ne mara, češ da je prepestro in se ne sklada z njenim pohištvom.«

»Pa imaš vse to tudi pri sebi?«

»To imam vedno s seboj. Ali naj ti pokažem? Toda Harro že prihaja, zapri je pravkar hišna vrata.«

»Ti imaš pa res odlične sluš ali pa elišiš s srcem! — Če ve Harro o teh trakovih?«

»Ne, oče, in še dvomim, ali bi mu to povedala. Zelo se je izpremenil. Tako čuden je postal! — Ne bi rada ivergala... Ali nisi opazil, da to ni več naš stari Harro?«

»Stari? — Ali je hipoma postal star naš Harro?«

»Jaz mislim v primeri, kakršen je bil nekoč — tako miren, tako utrjen. Gospa Hardenstein ga

je v šali imenovala »zanesljivega moža« iz Mörikejeve pravljice. Toda zdaj je hudo raztresen. Komaj nekaj začne, že to zopet opusti, da ne pridem več do mirnega gledanja. Oče, dozdeva se mi, kot bi se me nekam bal. In kar je najhuje, postal je zelo skrivnosten! Mar sem jaz imela pred njim kakšno tajno?«

»Ne, tega nisi imela, Rožmarija! — Toda ti bi morala imeti mater!«

Kar se Rožmarija zravna in trenutno pri-sluhne. Svetloba je zavela njeno nežno, že itak svetlo postavo ter odeava od njenih las in njene kronice. — Danes namreč nosi svojo staro, zlato zapon.

Neizrečeno ljubka je s svojimi visečimi lasmi in prilagajočo se obleko! Kpt bi vstala iz skicirnice mojstra Schwinda in kot bi ji manjkalo le še nekaj krokarjev in beli jelen! In nemška pravljica, kakor jih pripovedujejo babice v Westerwaldu, bi bila v njej krasno posebljena! — Knez jo opazuje, kako pričakuje svojega prijatelja. In Rožmarija se še pri vsem tem čudi, da ta ne more več igrati vloge dobrega strička... »

Kar se prikaže toli pričakovani Harro, ki pa pri vratih obstoji, kot bi hotel pognati korenine. Ne najde besede! — Rožmarija ga vsa prestrašena vpraša:

»Kaj ti je vendar, Harro? Si prejel kako slabo vest ali se je kaj zgodilo?«

»Nič posebnega — in dober večer! Presvetli, moram vas prosti oproščena... neko poročilo... mišlil sem...« Kako se je vendar ta mirni človek izpremenil! Toda brž se ima zopet v oblasti ter izpregovori, kot bi se bil na pamet naučil:

»Prihodnje dni bom pa moral odpotovati v Rim. Radi ateljeja...« In znova je običal. Okoli knezovih ustnic se utrne rahel nasmeh.

»Koliko škoda!«

Zdajci je Rožmarija zabledela. Mora se upirati na stol ter odgovori z nekim tujim glasom:

»Rekel si vendar, da jutri še ne odideš!«

Dozdeva se, kot bi si bila oba oddahnila.

»Jutri še ne, še en dan življenja je pred menoj.«

si misli Rožmarija ter reče prijazno: